

KNZB

opleidingen

Arbitrerend Kader "Waterpolo"
Cursist
Bevoegdheid "Z" / Scheidsrechter

Colofon

Dit is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Zwembond.

Opmaak : KNZB
Druk : KNZB

- Coördinatie uitgifte : productbeheerder KNZB afd. S&O
- Coördinatie inhoud : projectleider Innovatie

opleidingenl@knzb.nl
innovatiel@knzb.nl

Tekstbijdrage:

dhr. Aad Kreuger

Uitgave Artikelcode Z02.....

maart 2010
– versie 11

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNZB.

© KNZB

Aan de deelnemers van deze cursus

Datum
Kenmerk**Contactpersoon**
E-mail
Doorkiesnummer**Onderwerp *Uw start als official / scheidsrechter***

Geachte cursist(e),

U hebt besloten actief te worden voor uw vereniging in de rol van official, jurylid of scheidsrechter en daarvoor een cursus te volgen die u daarop voorbereid. De officials zijn heel belangrijk voor elk van de vier takken van de zwemsport en daarom zijn wij u dankbaar voor dit besluit en uw toekomstige medewerking aan de verschillende wedstrijden, competities en evenementen.

Wij zien in een official iemand die onze sport en de KNZB vertegenwoordigt en zich ervan bewust is dat hij/zij een bijzondere rol heeft. De sporters zijn afhankelijk van u als official om hun sport te kunnen beoefenen en bovendien wordt u geacht de reglementen bij de sport op een neutrale manier te hanteren. U zult in de cursus ervaren dat bij twijfel steeds ten gunste van het spel en de sporters wordt beslist. Uw rol is daarmee onopvallend en opvallend tegelijk.

Het feit dat u als official ook (ondersteunend) lid bent van de KNZB, zorgt ervoor dat u gebruik kunt maken van onze dienstverlening en dat wij u op de hoogte houden van de ontwikkelingen die voor u relevant zijn. Wij bieden u de mogelijkheid u verder te ontwikkelen als official, zowel als het gaat om uw kennis en ervaring als waar het gaat om uw carrière, afgestemd op uw ambitie.

In veel gevallen wordt van een official verwacht dat hij/zij als zodanig voor de sporters, het publiek en de andere officials herkenbaar is. Voor de verschillende takken van sport zijn daarvoor aanwijzingen afgesproken waar het gaat om kleding en gedrag welke in de cursus worden behandeld. Ik wil graag speciale aandacht vragen voor dit aspect van uw toekomstige functie.

Het zwaartepunt van deze cursus en de eventuele vervolgcursussen ligt natuurlijk op de kennis van de regels, de wijze waarop deze zijn toe te passen en hoe uw aanwijzingen en besluiten aan sporters, coaches en publiek kenbaar kunt maken. Die kennis wordt in de cursus getoetst eventueel aan de hand van een examen. Bij gebleken geschiktheid kunt u aan de slag.

Bij het cursusmateriaal vindt u een evaluatieformulier waarmee u ons kunt vertellen wat u van de cursus heeft gevonden en op welke wijze wij deze kunnen verbeteren. U zult begrijpen dat uw mening en opmerkingen voor ons van groot belang is voor de verdere verbetering van de cursus.

Wij wensen u een prettige cursus en een goede start als official.

Met vriendelijke groet,
KONINKLIJKE NEDERLANDSE ZWEMBOND
Namens het Bondsbestuur

Jan N. Kossen MSM
Directeur

Inhoudsopgave

1. INTRODUCTIE.....	7
1.1. DE CURSUS	7
1.2. AFKORTINGEN	8
1.3. ALGEMENE RICHTLIJNEN.....	9
1.3.1. De opzet van de cursus	9
1.3.2. Het examen	10
1.4. DE ORGANISATIE	12
1.5. WATERPOLO – DE ORGANISATIE & DE OFFICIALS	15
2. BEVOEGDHEID "Z", SCHEIDSRECHTER	17
2.1. TAKEN.....	17
2.2. EIGENSCHAPPEN	18
2.3. VERANTWOORDELIJKHEDEN	19
2.4. DE GEDRAGSCODE	20
2.5. GEBAREN VAN DE SCHEIDSRECHTER.....	22
2.6. HET EXAMEN	25
2.6.1. Uitslag van het examen.....	25
2.6.2. Praktijksituatie	25
2.7. DE CARRIÈRE VAN EEN SCHEIDSRECHTER	25
2.8. PROTOCOL ONTVANGST SCHEIDSRECHTER(S)	26
3. ORGANISATIE IN EN OM DE WEDSTRIJD.....	27
3.1. DE JURYTAFEL	27
3.2. HET SPEELVELD EN HET WEDSTRIJDMATERIAAL.....	27
3.3. DE TIJDWAARNEMERS	29
3.3.1. De 30 sec. - regel	29
3.4. DE SECRETARIS	30
3.5. DE GRENSRECHTER (INDIEN TOEGEPAST).....	31
4. SPELREGELS & SPELSITUATIES.....	33
4.1. BELANGRIJKE SPELREGELS.....	33
4.1.1. Uitsluitingsfouten	33
4.1.2. Strafworpfouten	34
4.2. SPELSITUATIES	35
4.2.1. De time-out.....	35
4.2.2. De 30 sec.-regel	35
4.2.3. Terugkomen na een strafperiode.....	36
4.2.4. Wisseling van spelers	38
4.2.5. Ongerechtigde speler.....	38
4.2.6. Wisseling van balbezit.....	38
5. DE FORMULIEREN	39
5.1. EEN OVERZICHT	39
5.1.1. Rapportage formulier – scheidsrechter waterpolo.....	41
5.1.2. Het Wedstrijdformulier.....	43
5.1.3. Waterpolo protest formulier t.b.v. protesterende ploeg.....	45
5.1.4. Het formulier staken / protest t.b.v. scheidsrechters.....	47
5.1.5. Rapportage wangedrag via website KNZB	49
5.2. NOTATIES OP HET WEDSTRIJDFORMULIER	53
5.3. PERSOONLIJKE ZWARE FOUTEN.....	54
6. DE CURSUS Z - SCHEIDSRECHTER.....	57
6.1. EERSTE BIJEENKOMST	57
6.2. TWEEDE BIJEENKOMST	60
6.3. DERDE BIJEENKOMST	63
6.4. VIERDE BIJEENKOMST	66
6.5. EVALUATIE CURSUS SCHEIDSRECHTER	69

7.	DE PRAKTIJK EN DE TRAINING VOOR HET EXAMEN	71
7.1.	EERSTE BIJEENKOMST	71
7.1.1.	<i>Instaptoets</i>	71
7.1.2.	<i>Vragenblad huiswerk 1e avond</i>	73
7.2.	TWEEDE BIJEENKOMST	75
7.2.1.	<i>vragenblad huiswerkopdracht</i>	75
7.3.	DERDE BIJEENKOMST.....	81
7.3.1.	<i>Vragenblad huiswerkopdracht</i>	81
7.4.	HET EXAMEN.....	86
7.4.1.	<i>Praktijksituatie</i>	86

1. Introductie

1.1. De cursus

Deze cursus is er op gericht de waterpoloscheidsrechter (Z-official) goed voor te bereiden op zijn of haar rol als scheidsrechter bij waterpolowedstrijden.

De docent zorgt ervoor dat de cursist:

vertrouwd raakt met de regels van het spel en de wijze waarop deze zijn toe te passen

de kennis over de inhoudelijke, speltechnische en administratief organisatorische aspecten van de wedstrijden en de competitie eigen maakt.

kennis neemt van de inrichting van de organisatie van KNZB, kringen en verenigingen en de regels en reglementen die voor u relevant zijn.

leert over zijn rol als official en de wijze waarop verwacht wordt die rol te spelen tegenover:

de sporters

de andere officials

het publiek

de vertegenwoordigers van de deelnemende verenigingen

de wedstrijd en evenement organisatie

en de accommodatie beheerder aan de orde.

De cursus omvat de theorie en praktijk. Om voldoende indruk te hebben van uw kennis, worden er eisen gesteld aan de cursist als het gaat om:

Presentie :aanwezigheid bij de cursus

Participatie :blijk geven van actieve deelname

Prestatie :blijk geven van voldoende kennis, adequate uitvoering en representatieve invulling van de rol/functie

De cursus wordt afgesloten met een examen / praktijk beoordeling waarin een en ander formeel wordt getoetst en u bij een voldoende positieve beoordeling wordt gekwalificeerd.

In de rol van official, vertegenwoordigt u de KNZB. Wij verwachten van u dat u op een representatieve wijze invulling geeft aan de besluiten en de bedoelingen in uw rol als official. De cursus en de spelregels en reglementen geven een actueel beeld van de nationale en internationale afspraken.

Van de official wordt ook verwacht dat hij/zij zich regelmatig op de hoogte stelt van de wijzigingen en aanvullingen. Uw collega's, de sporters en natuurlijk ook de toeschouwers verwachten van u dat uw bijdrage aansluit bij de actuele afspraken.

Dit cursus(werk)boek ondersteunt u bij het volgen van de Basiscursus Scheidsrechter Waterpolo "Z", Het bevat teksten die meer inzicht verschaffen in het scheidsrechteren bij waterpolo. Ook bevat het opdrachten die je als cursist aan "het denken en doen" zetten.

Onderdeel van de cursus documentatie zijn de reglementen;

C-Algemeen Sportreglement,

E-Waterpolo reglement, inclusief de WP-Waterpolo Spelregels

In die zin is het dan ook een "werk" boek. Het volgt in grote lijnen de gang van zaken op de cursus. Het boek is bedoeld om de cursist, naast datgene dat op de cursus wordt aangeboden, te helpen bij het verwerven van de nodige bekwaamheden om als scheidsrechter "Z" naar tevredenheid te kunnen functioneren. Je hebt mogelijk zelf ervaringen met scheidsrechters; als speler, begeleider, trainer, coach, toeschouwer of anderszins. Je hebt dan wellicht al een beeld opgebouwd waaraan de SR in de praktijk zou moeten voldoen. Je kunt dan vanuit je eigen ervaringen een aantal bekwaamheden opnoemen die een SR, volgens jou, zou moeten bezitten om op een prettige wijze een wedstrijd te kunnen leiden.

Bekwaamheden

De cursus die je nu volgt, stelt je in de gelegenheid deze bekwaamheden tot een bepaald niveau te verwerven. Dat niveau noemen we het start bekwaamheidsniveau, dat wil zeggen het niveau waarop je start als scheidsrechter met een voldoende toerusting om naar tevredenheid van alle betrokkenen bij het waterpolo te functioneren. Ook naar een gevoel van tevredenheid bij jezelf. Om dit niveau te halen is het belangrijk dat je beschikt over een uitstekende kennis van de spelregels.

Maar er is meer!

Geen scheidsrechter wordt door spelers gewaardeerd om het goed beheersen van de spelregels. Om een geaccepteerd en gewaardeerd scheidsrechter te zijn, moet je die spelregels vooral goed in de praktijk toepassen. Daar heb je spelinzicht voor nodig. Je verkrijgt dat voornamelijk door zelf aan het spel deel te nemen en wanneer het niet tot jouw ervaringswereld behoort, door veel naar het spel te kijken. En dan niet door de ogen van de gemiddelde toeschouwer, maar door de ogen van een aanstaande scheidsrechter die een en ander weet over het "hoe en waarom" van het spelletje. Bij het toepassen van de spelregels komen handelingen als beoordelen, beslissen, fluiten en gebaren naar voren. De wijze waarop je een en ander uitvoert, heeft te maken met je eigen persoonlijkheid. Kun je aanpassen? Hoe groot is jouw incasseringsvermogen? Voel je snel "gepakt" of zie je de betrekkelijkheid van de dingen wel in? Kortom, heb je kijk op je eigen persoonlijkheid?

Daarom is het van groot belang, dat de scheidsrechter zodanig gekleed is, dat hij duidelijk herkenbaar is als scheidsrechter bijv:

witte lange broek

Rode bovenkleding (shirt of trui) of het shirt van de Belangen Vereniging Waterpolo Scheidsrechters (B.V.W.S.) wit schoeisel en witte sokken.

Om zich de scheidsrechtersbekwaamheden eigen te maken is een actieve rol van de cursist noodzakelijk, niet alleen op de cursus maar ook "thuis". Zelfstudie en oefening buiten de cursus uren om kunnen niet worden gemist voor het bereiken van een bekwaamheidsniveau, waarmee naar tevredenheid van jezelf als scheidsrechter en van de sporter de wedstrijden geleid kunnen worden.

Bij dit alles wil dit werkboek je behulpzaam zijn.

Daarnaast is dit cursusboek bedoeld als naslagwerk tijdens uw verdere carrière. Als u dit cursusboek ook gebruikt om uw eigen ervaringen vast te leggen, reglementswijzigingen en aanvullende informatie, op te bergen, dan blijft het een levend document bij uw hobby.

N.B.

In de verdere tekst dient waar scheidsrechter, deelnemer, waterpoloër, enz. wordt geschreven ook scheidsrechtster, deelneemster, waterpoloster, enz. te worden gelezen.

1.2. Afkortingen

WP	= waterpolo
SR	= scheidsrechter
CW	= cursistenwerkboek
DW	= docentenwerkboek
AV	= aanvaller
KWPC	= Kring Waterpolo Commissie
KSC	= Kring Scheidsrechter Commissie
ALV	= Algemene Ledenvergadering

1.3. Algemene richtlijnen

1.3.1. De opzet van de cursus

De basiscursus Scheidsrechter Waterpolo bestaat uit:

- 4 theorie bijeenkomsten van circa 2,5 uur.
- Schriftelijk / mondeling examen. Het examen duurt maximaal 1,5 uur.
- Het fluiten van een oefenwedstrijd.

De avonden dienen er op gericht te zijn, de cursist de gelegenheid te geven om op verschillende manieren de benodigde kennis en ervaring eigen te maken door:

kennis te nemen van de begrippen, de regels, de organisatie en de rolverdeling.

De praktijk actief te ervaren (in een oefenwedstrijd).

Waarnemen en evalueren van de ervaring van collega cursisten.

Actief deelnemen aan de cursus en een bijdrage leveren.

Het leeraanbod van de docent richt zich naast de theorie ook op het aangeven van aansprekende situaties en het stimuleren van een actieve deelname aan de vertaling van de theorie van spelregels naar de praktijk met voldoende herhaling van de routine onderdelen van de functie.

Het doe-element ligt in het laten uitvoeren (ervaren) van de leerstofonderdelen.

Het meest effectief is wanneer een praktijkavond in het zwembad ingebouwd kan worden (verplicht onderdeel van de cursus).

Uitleg cursus

Een docent kan altijd afwijken door een andere cursusvolgorde te hanteren en het toevoegen van een extra theorie avond. Uiteindelijk wordt, door (zelfstudie van de cursist, verwacht dat zij/hij alle in dit cursusboek behandelde onderwerpen in voldoende mate beheerst. De cursus bestaat uit 4 dagdelen, een schriftelijk- en eventueel mondeling examen.

Tijdens de cursus worden thema's besproken om met voldoende bagage je taak als scheidsrechter te vervullen. Natuurlijk is het belangrijk dat je de spelregels beheerst, dit is namelijk je vertrekpunt als scheidsrechter. Maar het is zeker niet het enige wat je tot een goede scheidsrechter maakt. De praktijk is een minstens even belangrijk onderdeel dat daarom ook elke bijeenkomst terugkomt. Daarnaast komen onderwerpen als (non) verbale communicatie, omgaan met conflicten, fluiten in de geest van de wedstrijd ook aan de orde. Dit alles wordt getoetst tijdens de 5e en laatste bijeenkomst.

Het maximum aantal deelnemers is circa 15, afhankelijk van de ervaring van de docent en capaciteit van de accommodatie.

Toelatingseisen:

Op de dag van het examen 16 jaar zijn.

(Ondersteunend) lid is van een bij de KNZB aangesloten vereniging.

Aanmelding voor de cursus:

De cursus wordt georganiseerd door de scheidsrechterscommissie van de kring, eventueel op initiatief van één of meer verenigingen.

De KSC (Kring Scheidsrechters Commissie) of de opleidingscoördinator van de kring, dient een cursus uiterlijk 3 weken voor de aanvang aan te vragen via een aanvraagformulier bij de afdeling Sport & Opleidingen van het bondsbureau, met een opgave van:

het aantal deelnemers

het adres en de plaats van de cursusaccommodatie

de data en tijden van de cursus

de naam/namen en adres/adressen docent/docenten

de naam van de examinerator/toezichthouder en zijn/haar adres.

Indien de cursus niet tijdig is aangemeld, kan er geen garantie worden gegeven voor het tijdig toesturen van het cursuspakket.

De docent(en) kan/kunnen scheidsrechter of voormalig scheidsrechter zijn met voldoende didactische kwaliteiten. Docenten worden door de KSC voorgedragen bij het Kringbestuur.

In overleg met de betrokken verenigingen kiest de cursusorganisator (bijv. de KSC) de accommodatie en zorgt voor de technische voorzieningen en eventueel de organisatie van het praktijk gedeelte voor de cursus.

De leermiddelen / het cursusmateriaal

De cursuscoördinator draagt zorg voor het tijdig bestellen van het cursusmateriaal bij het bondsbureau.

Het cursuspakket bestaat uit het volgende:

cursusboek – cursisten, inclusief oefenmateriaal

cursusboek – docent, inclusief antwoorden oefenvragen

oefenexamen en antwoorden

examenmateriaal

Het materiaal voor de cursisten en de docent wordt verzonden naar de cursuscoördinator of een door hem aangegeven adres.

Het examenmateriaal wordt verzonden naar de examinerator.

1.3.2. Het examen

Melding datum, accommodatie en aanvangstijd

Bij voorkeur tegelijkertijd met de aanmelding van een cursus, doch uiterlijk onmiddellijk na de eerste cursusbijeenkomst, aan de afdeling opleidingen van het bondsbureau. Indien het examen niet tijdig is aangemeld, kan geen garantie worden gegeven voor het tijdig toesturen van het examenpakket.

Tijdsduur

Maximaal 90 minuten.

Inhoud

Beantwoording van 50 open vragen.

Slagingsnorm

Van de 50 openvragen dienen er minimaal 40 vragen goed te worden beantwoord.

Het examen dient behalve door de toezichthouder tevens door een ander door de KSC aangewezen persoon te worden nagekeken.

De cursist dient in de oefenwedstrijd bewezen te hebben over voldoende vaardigheden te bezitten om een waterpolowedstrijd te kunnen leiden.

[Opmerkingen: Om een geaccepteerd en gewaardeerd scheidsrechter te zijn, moet je die spelregels vooral goed in de praktijk kunnen toepassen. Daar heb je spelinzicht voor nodig. Je kunt dat voornamelijk verkrijgen door zelf aan het spel deel te nemen en wanneer het niet tot jouw ervaringswereld behoort, door veel naar het spel te kijken. En dan niet door de ogen van de gemiddelde toeschouwer, maar door de ogen van een aanstaande scheidsrechter die een en ander weet over het hoe en het waarom van het spelletje. Bij het toepassen van de spelregels komen handelingen als beoordelen, beslissen, fluiten en gebaren naar voren. De wijze waarop je een en ander uitvoert, heeft te maken met je eigen persoonlijkheid. Kun je aanpassen? Hoe groot is jouw incasseringsvermogen? Voel je snel "gepakt" of zie je de betrekkelijkheid van de dingen wel in? Kortom, heb je kijk op je eigen persoonlijkheid?

Om zich de scheidsrechtersbekwaamheden eigen te maken is een actieve rol van de cursist noodzakelijk, niet alleen op de cursus maar ook "thuis". Zelfstudie en oefening buiten de cursus uren om kunnen niet worden gemist voor het bereiken van een bekwaamheidsniveau, waarmee naar tevredenheid van jezelf als scheidsrechter en van de sporter de wedstrijden geleid kunnen worden.]

Verstrekking uitslag

De KSC van de kring maakt zo spoedig mogelijk na het examen (in principe 2 weken) de examenuitslag schriftelijk aan de cursusorganisatie en de betrokken verenigingen bekend. Tevens wordt een uitslagenlijst gezonden aan de daarvoor in de betreffende kring aangewezen functionaris, die de geslaagden voorziet van een legitimatiebewijs met pasfoto.

De examens worden dus niet meer opgestuurd naar het bondsbureau maar de afdeling Sport & Opleidingen ontvangt wel een uitslagenlijst.

De examiner / toezichthouder**- Uitnodigingen, e.d.**

De docent mag functioneren als toezichthouder bij het examen "Z".

Toezening examenpakket en instructies

De toezichthouder is in het bezit gesteld van voldoende examenvragen, openvragen en instructies. De antwoorden op de vragen worden hem of haar op de dag van het examen toegezonden.

Taken

Het houden van toezicht tijdens het examen.

Het nakijken van het examenwerk en binnen 7 dagen na het examen zenden aan de door de KSC aangewezen examinerator.

- Functioneren bij wedstrijden

Na ontvangst van het positieve resultaat van het examen door de vereniging mogen de geslaagden gaan functioneren bij competitiewedstrijden.

De vereniging, eventueel i.s.m. de kring, is verantwoordelijk voor begeleiding en eventuele bijscholing, bijvoorbeeld bij spelregelwijzigingen.

- Behoud en verlies van bevoegdheid

De kring waartoe de scheidsrechter behoort, bepaalt hoeveel maal een scheidsrechter per seizoen moet functioneren om zijn bevoegdheid te behouden. De vereniging wordt geadviseerd het functioneren van de scheidsrechters te bewaken.

De kring heeft de bevoegdheid, om bij gebleken onvoldoende geschiktheid, de functionaris af te voeren.

- Praktijkgedeelte

Afhankelijk van de trainingstijd van de organiserende vereniging wordt het praktijkgedeelte ingevuld.

Het verplichte praktijkgedeelte bestaat uit het fluiten van een oefenwedstrijd.

Daarom worden de onderwerpen zoals in deze cursus naar voren komen om het praktijkgedeelte gedoceerd.

1.4. De organisatie

De Koninklijke Nederlandse Zwembond

De KNZB is een vereniging. Net zoals bij alle verenigingen kiezen de leden het Bondsbestuur via de ALV (Algemene Ledenvergadering). Het Bondsbestuur legt verantwoording af aan de ALV. De leden controleren daarmee het Bondsbestuur. De leden benoemen bovendien een drietal toezichthoudende commissies. Het Bondsbestuur benoemt een zevental adviescommissies. De uitvoerende organisatie wordt gevormd door het bondsbureau, onder leiding van een directeur en door een groot aantal vrijwilligers die zitting hebben in taak- en projectgroepen.

Bondsbestuur (Landelijk)

Het Bondsbestuur is benoemd door de ALV (Algemene Ledenvergadering) en werkt volgens de richtlijnen van het door de ALV goedgekeurde KNZB -reglement.

Afhankelijk van hun benoeming en zittingsperiode worden de leden van het bondsbestuur jaarlijks gekozen of herkozen voor een nieuwe zittingsperiode door de afgevaardigden van de verenigingen.

De reglementen geven het kader waaraan het bondsbestuur en alle andere organen zich moeten houden.

Tijdens de ALV worden reglementswijzigingen in stemming gebracht, en al dan niet aanvaard.

Het Bondsbestuur is als volgt samengesteld:

Voorzitter (Aandachtsveld bestuurlijke proces/persvoorlichting en Promotie)

Secretaris (Aandachtsveld Juridische Zaken/Bestuurlijk proces/Bonds-bureau)

Penningmeester (Aandachtsveld financiële zaken)

Lid (Aandachtsveld Verenigingsondersteuning/Elementair Zwemmen en Aquafun)

Lid (Aandachtsveld Zwemmen/Masters)

Lid (Aandachtsveld Waterpolo/Medische Zaken)

Lid (Aandachtsveld Synchroonzwemmen/Reglementen/Tuchtzaken)

Lid (Aandachtsveld Schoonspringen/Kaderondersteuning/Vrijwilligersbeleid)

Het Bondsbestuur wordt terzijde gestaan door een aantal, door het bestuur of door de ALV gekozen commissies, o.a.:

Financiële commissie

Tuchtcommissie

Commissie van Beroep

En door een aantal Bestuurlijke Adviescommissies o.a.

De BAC – Reglementzaken die het bestuur adviseert bij besluiten rond reglementen en spelregels

De KNZB is aangesloten bij:

de Europese zwem-organisatie, de Ligue Européenne de Natation (LEN)

de Wereld zwem-organisatie, de Fédération Internationale de Natation Amateur (FINA)

het Nederlands Olympisch Comité/Nederlandse Sport Federatie (NOC/NSF)

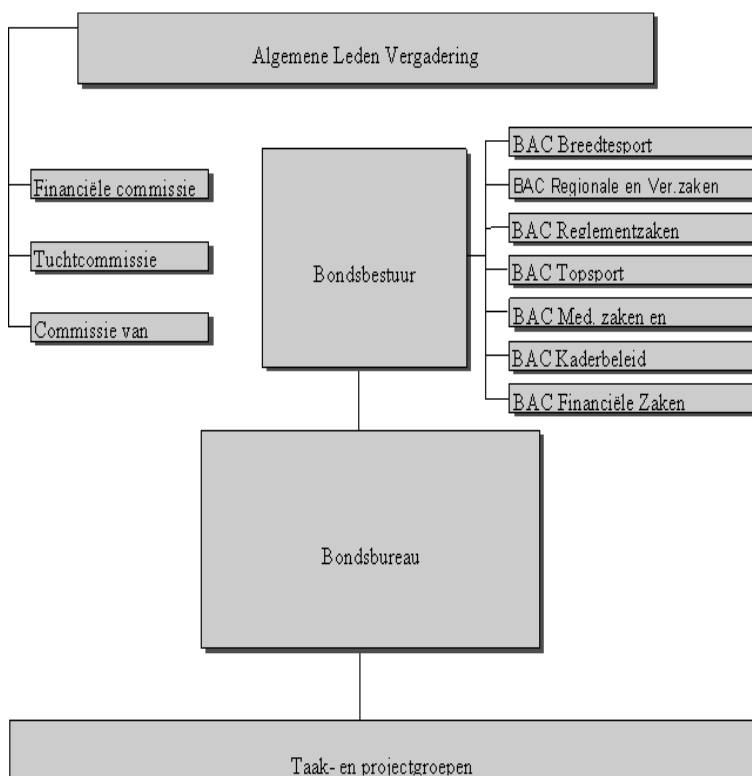
In een structuurschets ziet dat er voor de KNZB als volgt uit:

Het bondsbureau bestaat uit de afdelingen:
Staf,
Ledenservice,
Innovatie,
Sport & Opleidingen en
Topsport & Talentontwikkeling.

De TG (TaakGroep)-Reglementen en de TG'en per sport, adviseren het bondsbureau bij de inhoudelijke & sporttechnische aspecten van reglementen en spelregels. Ze verzorgen daarbij bijvoorbeeld ook de vertaling, de (cursus) documentatie e.d.

De werkterreinen of beleidsvelden waar de KNZB zich mee bezig houdt zijn:

Ledenservice,
Accommodaties,
Elementair Zwemmen,
Competities & Kampioenschappen,
Sportontwikkeling,
Deskundigheidsbevordering,
Talentontwikkeling & Topsport en
Marketing & Externe communicatie.

Ze worden uitvoerig beschreven in het meerjaren -beleidsplan 2005-2008 van de bond:

Waterkracht – Samen aan de bak. Op de website van de KNZB is een actueel overzicht te vinden van alle medewerkers van het bondsbureau, inclusief de werkzaamheden waar zij zich mee bezig houden.

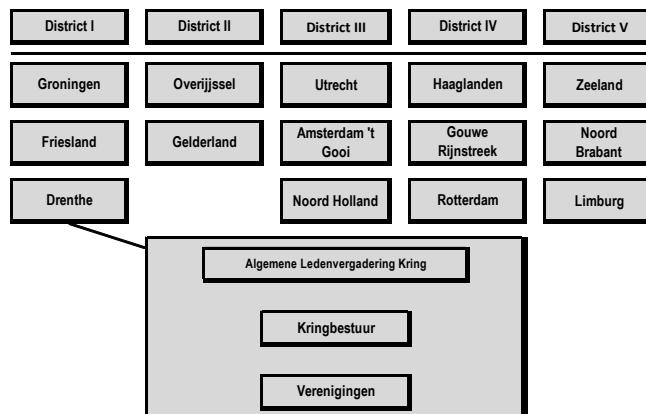
De regionale en lokale KNZB: district, kring en vereniging

Districten en Kringen

De KNZB is opgedeeld in veertien (zelfstandige) kringen die ieder hun eigen statuten en een eigen huishoudelijk reglement hebben.

Deze kringen hebben zich verenigd in districten, maar deze districten zijn geen officiële organen van de KNZB.

De zwemverenigingen zijn zowel lid van de kring als van de KNZB en worden vertegenwoordigd op de Algemene Leden Vergaderingen van de kring en van de bond. Voor beide ledenvergaderingen geldt dat het aantal stemmen dat een vereniging heeft, bepaald wordt door het ledental van de vereniging.

De regels van het spel

De sportieve en bestuurlijke samenwerking binnen de zwembond de samenwerking met de andere sportbonden (NOC/NSF) met de andere Europese landen (LEN) en daar buiten (FINA) kan niet zonder een groot aantal afspraken. Deze afspraken zijn vastgelegd in de statuten en reglementen van de KNZB.

Afdeling A	- de statuten van de KNZB
Afdeling B	- het huishoudelijk reglement
Afdeling C	- het Algemeen sportreglement
Afdeling D/H	- de reglementen per tak van sport
Afdeling E	- het Waterpolo reglement
	- Bijlage E1, de Waterpolospelregels (de Nederlandse versie van de FINA -regels)
Afdeling L	- Tuchtrechtspraak
Afdeling M	- Disciplinaire rechtspraak
Afdeling N	- Arbitrale rechtspraak
Afdeling P	- Doping reglement
Afdeling Q	- Gedrag- / Beroepscode (NFWWS)

Wijziging van deze reglementen en de spelregels gebeurt op voorstel van de leden, het bestuur of op basis van besluiten die genomen zijn door de landelijke of internationale organisaties.

Voorstellen tot wijziging moeten door de Algemene Ledenvergadering (ALV) worden beoordeeld en goedgekeurd. Voor spelregelwijzigingen die voortkomen uit LEN of FINA besluiten kan het bondsbestuur, namens de ALV, een besluit nemen.

1.5. Waterpolo – de organisatie & de officials

A. de Vereniging

Deze kent haar bestuur en de technische commissies en natuurlijk ook een Waterpolocommissie met:

De waterpolosecretaris en coördinatoren bijv. voor official en/of scheidsrechterzaken.

Officials zoals (per kring/district kunnen er verschillen zijn):

W officials voor de jury tijdens de wedstrijden

Spelbegeleiders voor het begeleiden (fluiten) van de (mini) pupillen

Verenigingsscheidsrechters voor het fluiten van de wedstrijden op Kring- niveau

De verenigingen vormen gezamenlijk de Kringen.

B. de Kring

Zij werkt met of is afgeleid van een door de Algemene Vergadering (ALV) goedgekeurd

KNZB- Bondsreglement. Ook zij kent haar bestuur en technische commissies.

Voor de "W" functionaris is van belang dat:

De kringwaterpolocommissie (KWPC) en de kring competitieleider zorgen voor het wedstrijdrooster van de kringwedstrijden.

Kringscheidsrechterscommissie (KSC) en de indeler voor de indeling van de scheidsrechters

Of een combinatie van beiden

De beide hierboven genoemde commissies vervullen in de kring diverse taken, zoals de zorg voor het opleiden van scheidsrechters, "W"- functionarissen, enz.

De commissies organiseren en zijn verantwoordelijk voor onder meer de kringwaterpolo -competitie en het aanwijzen van scheidsrechters met de bevoegdheid "Z".

Deze bevoegdheid geldt voor het leiden van kringcompetitie waterpolowedstrijden.

In Nederland zijn 14 kringen.

De kringen behoren tot één van de 5 districten die Nederland kent. Jaarlijks is er een kringvergadering die aan de ALV van de KNZB vooraf gaat. De afgevaardigden van de verenigingen mogen op de ALV ieder max. 15 stemmen uitbrengen, gerekend naar het aantal leden en ondersteunende leden.

C. het District

Zij werkt met of is afgeleid van een door de ALV goedgekeurd KNZB- Bondsreglement.

Een district kent alleen een aantal technische commissies.

De voorzitter van de DWPC draagt onder meer zorg voor het laten functioneren van de:

De Districtswaterpolo -commissie (DWPC) en de Districtcompetitieleider

De Districtscheidsrechterscommissie (DSC) en de indeler van de scheidsrechters voor de districtwedstrijden.

Zij laten de Districtswaterpolo- competitie verspelen en stellen de districtsscheidsrechters aan met de bevoegdheid "Y". Deze bevoegdheid geldt voor het leiden van Districtswaterpolo- competitie- wedstrijden.

D. de Bond

Het bondsbureau wordt voor het Waterpolo geadviseerd door een aantal taakgroepen:

Taakgroep Scheidsrechterzaken (TGS)

Competitiezaken

Taakgroep jeugdwaterpolo

Taakgroep O(verleg) (S)cheidsrechterzaken - Waterpolo

In overleg met de verschillende taakgroepen en met de bijdrage van verschillende vrijwilligers zorgt het bondsbureau voor:

Het wedstrijdrooster voor de bondscompetitie

De verwerking van de uitslagen en de wedstrijdformulieren van de bondscompetitie

De indeling van de bondsscheidsrechters

Het beheer van het WCS (Waterpolo competitie systeem) waarin de Bonds-, Districts- en Kring- competitieleiders het wedstrijdprogramma samenstellen.

De reglementen en spelregels

Het materiaal voor de official cursussen en de examens

De beoordeling van de bondsscheidsrechters en de afvaardiging naar internationale toernooien e.a.

2. Bevoegdheid "Z", Scheidsrechter

2.1. Taken

Voor de wedstrijd:

- Hij/Zij controleert het materiaal.
- Hij/Zij controleert aan de hand van de namen op het wedstrijdformulier en de legitimatiekaarten de spelers/ speelsters.
- Hij/Zij laat de aanvoerders loten en instrueert hen.
- Hij/Zij controleert aan de hand van de legitimatiekaarten de W-functionarissen.
- Hij/Zij instrueert de jury: signalen, terugkomvak.

Tijdens de wedstrijd:

- Hij/Zij geeft met fluitsignalen het begin van de wedstrijd en elk herbegin na rust aan.
- Hij/Zij geeft met fluitsignaal en gebaar doelpunt, vrije worp, hoekworp, neutrale inworp en gewone overtreding aan
- Hij/Zij geeft met fluitsignaal en gebaar de Strafworp, U20, U20/S, S, UMV, UMV4, S/UMV en Time-out aan.
- Hij/Zij geeft met het armgebaar het terugkomteken aan.
- Hij/Zij geeft 3 minuten onderbreking bij letsel zonder bloed.
- Hij/Zij laat een speler/ speelster die bloedt, direct vervangen.

Na de wedstrijd:

- Plaatst een paraaf bij de doorgehaalde namen van de spelers die niet aan de wedstrijd hebben deelgenomen.
- Laat de aanvoerders/ aanvoersters van beide partijen het formulier ondertekenen en parafeert eventuele doorhalingen. Hij/Zij plaatst zijn handtekening.
- Kruist het vakje wel of geen protest aan.
- Het vermelden van de reden bij het eventueel later aanvangen van een wedstrijd dan het vastgestelde aanvangsuur.
- Controleert het gehele wedstrijdformulier; correcties te verrichten of door de secretaris te laten verrichten, en voorziet het formulier van handtekening(en).

N.b.

De controle van het wedstrijdformulier door de scheidsrechter na afloop van de wedstrijd ontheft de betrokken vereniging niet van de verantwoordelijkheid voor het juist en volledig invullen van het wedstrijdformulier.

2.2. Eigenschappen

Zij, die het besluit nemen om scheidsrechter te worden moeten eigenschappen hebben, die normaal gesproken niet iedereen bezit, maar die wel absoluut noodzakelijk zijn voor een scheidsrechter.

De scheidsrechter moet:

- een groot gevoel voor rechtvaardigheid hebben
- onmiddellijk en juist op het goede moment reageren
- een grote beheersing van het spel en de spelregels hebben
- het verloop van het spel volgen en het niet zelf bepalen
- slechts ingrijpen wanneer dit nodig is
- in staat zijn een beslissing te nemen en dan weer te vergeten
- nooit tijdens de wedstrijd een rechtstreekse discussie aangaan
- ieder moment van de wedstrijd als “uniek” en niet betwistbaar beoordelen

De scheidsrechter is een verdere deelnemer aan het spel, aan wie de verantwoordelijkheid is toevertrouwd van het leiden van de groep gedurende de wedstrijd. Hij grijpt slechts in door middel van fluiten en signalen, als spelers iets doen dat tegen de spelregels of tegen de geest of bedoelingen van het spel indruist of waardoor een correct verloop van een actie verhinderd wordt.

De scheidsrechter is degene aan wie de verantwoordelijkheid is toevertrouwd van het onder controle houden van een wedstrijd. Daarbij moet hij naar beste vermogen de spelregels toepassen.

De scheidsrechter moet een deel van het spel zijn, de wedstrijd aanvoelen en zich op iedere actie concentreren.

Het behoort tot de taak van de scheidsrechter om in te grijpen als een actie van één of meerdere spelers een correct verloop van het spel niet toelaat. Hij moet het principe hanteren dat een actie niet gestopt kan worden zonder het fluitsignaal van de scheidsrechter. Daarbij dient hij steeds rekening te houden met de “voordeelregel” of in het geval de noodzaak tot wisseling van balbezit bestaat. Het fluiten door de scheidsrechter moet geen nadelig gevolg opleveren voor een goed verloop van de wedstrijd.

WP7.1 *De scheidsrechters moeten het spel volledig in de hand hebben. Hun gezag over de spelers geldt gedurende de gehele tijd dat zij en de spelers zich op het terrein van het zwembad bevinden.*

Alle besluiten van de scheidsrechters over feitenkwesties dienen definitief te zijn en hun interpretatie van de spelregels dient de hele wedstrijd door van toepassing te zijn.

De scheidsrechters dienen zich niets aan te matigen met betrekking tot de feiten van spelsituaties. Zij moeten naar beste kunnen interpreteren wat zij waarnemen.

2.3. Verantwoordelijkheden

Het antwoord met betrekking tot de "Verantwoordelijkheden van de Scheidsrechter" lijkt erg veel op de vraag: "Wat zijn de basiseigenschappen van de Scheidsrechter?". Dat wil zeggen dat de twee zaken elkaar aanvullen en een "scheidsrechter" definiëren.

De rol van de waterpoloscheidsrechter is erg belangrijk, omdat het een brede ervaring aan kennis vereist van wat er bij een hoog spelniveau in het water voor kan komen.

Het is niet alleen de toepassing van de geschreven regels, die duidelijk moeten kunnen worden begrepen, maar ook in hoeverre het mogelijk of onmogelijk is om hen toe te passen als het water zo'n onmisbare factor is.

De scheidsrechter:

- moet elke actie op de voet volgen en de ingrepen van de scheidsrechter mogen nooit het spel beïnvloeden of bepalen.
- moet een beoordelaar zijn, die er nooit de oorzaak van mag zijn dat het effect van de actie toeneemt, dan wel afneemt.
- moet het spelverloop ten aanzien van beide partijen met volledige onpartijdigheid volgen.
- moet voor elke actie de juiste beslissing in de kortst mogelijke tijd treffen, zodat op grond van de spelregels de wedstrijd snel door kan gaan.
- moet door zijn houding geen vijandige stemming bij de spelers veroorzaken, maar moet zijn ingrepen beperken tot wat strikt noodzakelijk is, daarbij gebruikmakend van de fluit en signalen, die onderdeel uitmaken van het repertoire van de scheidsrechter.

Bij de beoordeling en het optreden van de scheidsrechter mag er nooit sprake zijn van belangrijke of minder belangrijke wedstrijden. Alle wedstrijden moeten even belangrijk zijn en tegemoet worden getreden met dezelfde gedrevenheid en vastbeslotenheid. De scheidsrechter moet altijd respect tonen voor de spelers en het spel.

De scheidsrechter die de regels niet altijd op een consequente wijze toepast zal fouten maken die het eindresultaat zouden kunnen beïnvloeden.

Van de kant van de scheidsrechter is het niet verstandig om aan het einde van de wedstrijd ten aanzien van bepaalde spelperiodes uitleg te gaan geven over zijn fluiten, omdat zo'n houding wel eens zou kunnen ontaarden in verdere discussies en spanningen.

Zoals het met grote precisie bij twijfel gebruikmaken van het woord, doet de scheidsrechter indrukken op en past met dezelfde snelheid de spelregels toe.

Niet alle waterpolowedstrijden zijn gemakkelijk, maar door de juiste beslissingen te nemen, maakt de scheidsrechter ze wel gemakkelijk.

Het is van wezenlijk belang dat de scheidsrechter een goede binding heeft met de andere deelnemers aan het spel. Vanaf zijn binnenkomst in het zwembad moet het gedrag van de scheidsrechter ondubbelzinnig zijn. Door deze onpartijdigheid zou elke mogelijkheid tot subjectieve interpretatie van de kant van het publiek, officials of spelers worden vermeden in situaties die tot commentaar zou leiden die voor tweërlei uitleg vatbaar is.

Het is een goede gewoonte om vóór de wedstrijd even te spreken met de aanvoerders van de teams en ook de coaches en daarbij van de gelegenheid gebruikmaken om hen aan hun verantwoordelijkheden tijdens de wedstrijd te herinneren.

Vanaf de tijd dat de scheidsrechter officieel start met het controleren van de spelers moet zijn houding correct, beleefd en besluitvaardig zijn.

Hij moet niet op enig moment te eigen worden met de spelers of de team officials.

In overeenstemming met de spelregels moet de scheidsrechter vóór het begin van elke wedstrijd de spelers controleren; nagaan of de spelers geen doorschijnende badpakken dragen, of de badpakken dezelfde kleur hebben, of zij geen ringen of kettingen rond hun nek dragen of andere zaken, die ongelukken kunnen veroorzaken, en of zij geen vet op hun lichaam hebben.

Op het wedstrijdperon moet de scheidsrechter eraan denken zich zo op te stellen om het maximaal mogelijke zicht te verkrijgen, waardoor hij de beste beslissingen kan nemen. Hierbij kan het beslissend zijn hoe hij zich opstelt.

Wanneer het nodig is voor een scheidsrechter actie te ondernemen moet hij alle omstandigheden van het spel op dat moment in overweging nemen, voordat hij zijn beslissing neemt.

Bij het einde van de actie en zodoende bij de wisseling van richting (balbezit) moet dezelfde scheidsrechter bijvoorbeeld in een positie blijven, die hem in staat stelt om zijn aandacht te bepalen bij het herbegin van de actie en tegelijkertijd de bank in de gaten te houden, nu bij de aanval. Bovendien moet hij, als de noodzaak zich voordoet, onmiddellijk het spel kunnen stilleggen, met inbegrip van een time out.

De scheidsrechter moet zich bewegen als een tv camera, die het voordeel heeft dat hij voortdurend de spelers in de gaten houdt, en als een goede producer, die in staat is met de grootst mogelijke concentratie elke ingreep te beoordelen.

Nu de scheidsrechter geen vlaggen meer gebruikt, heeft hij het voordeel om beide handen te gebruiken voor het maken van de noodzakelijke tekens, waardoor hij de spelers en het publiek op de best mogelijke manier kan laten zien, wat hij heeft waargenomen en besloten.

De scheidsrechter moet zich steeds in zo'n positie opstellen dat geen enkele speler buiten het gezichtsbereik raakt, waardoor hij de oorspronkelijke actie van een speler mist, en hij dan, meer dan op de beginactie, op onjuiste wijze afgaat op de reactie van de tegenstander.

Daarom is beslist noodzakelijk om altijd de gedragscode paraat te hebben.

2.4. De gedragscode

Alle scheidsrechters moeten onderstaande regels opvolgen:

- aankomst op de wedstrijdlocatie tenminste 40 minuten vóór het begin van de wedstrijd om de noodzakelijke controles af te werken, alsmede het speelveld, de uitrusting enz. te bekijken.
- niet tonen dat je op een bepaalde manier te eigen bent met één van de teams.
- voldoende kalmte betrachten en passend gekleed zijn.
- zich in de kleedkamer steeds professioneel en gereserveerd gedragen.
- de scheidsrechter moet aan de gedelegeerde alles melden wat hij waargenomen heeft en niet correct is in het speelveld of wat de veiligheid aangaat.
- stiptheid in acht nemen voor wat betreft het schema ter controle van de ploegen.
- tenminste tot 30 minuten na het einde van de wedstrijd nablijven bij het zwembad.
- zich onthouden van het publiekelijk doen van een uitspraak of het aan de televisie of de pers geven van commentaar op de gefloten wedstrijd.

Nooit negatief spreken over je collega scheidsrechters of een discussie beginnen over hun technische houding.

Ten opzichte van de spelers, officials en coaches zich blijven gedragen op een wijze, waardoor zich een houding ontwikkelt van wederzijdse beleefdheid en neutraliteit. Maar denk er altijd aan dat de scheidsrechter in overeenstemming met de spelregels de bevoegdheid heeft om al degenen van het zwembad terrein weg te sturen, die niets te maken met het in de hand houden van het spel en waarvan de aanwezigheid onrust of problemen zou kunnen veroorzaken voor het juist en correct leiden van het spel.

Vóór, tijdens en na de wedstrijd moet de scheidsrechter het speelveld controleren. Hij moet ook vaststellen dat al de elektronische apparatuur en de desbetreffende signalen werken en geschikt zijn.

Vóór de wedstrijd moet de scheidsrechter met het oog op de samenwerking en de eensgezindheid van handelen met zijn collega ruggespraak houden; hierdoor wordt bereikt dat wanneer men bij het fluiten op één lijn zit er sprake is van een betere wedstrijdleiding. De afstemming bij het fluiten met zijn collega is een wezenlijk gegeven dat aan het spel ten goede komt.

De scheidsrechter draagt de verantwoordelijkheid met betrekking tot de zorg voor een correcte afloop van de wedstrijd. Hij dient er ook voor te zorgen dat de wedstrijd zich zo ontwikkelt dat er een correcte afloop op volgt; al de interventies van de scheidsrechter moeten kort, precies en helder zijn.

Met zijn optreden behoort de scheidsrechter zich niet als een toneelspeler te gedragen, maar als een zorgvuldige examiner. De interventies en de onafhankelijkheid van de scheidsrechters moeten beide ploegen een gevoel van zekerheid geven dat de scheidsrechter de spelregels kent en zich correct en onpartijdig opstelt.

De scheidsrechter moet altijd jegens allen, die aanwezig zijn, dezelfde mate van correct optreden betrachten teneinde een zelfde gedrag van hen jegens de scheidsrechter te verwachten.

Het is duidelijk dat de scheidsrechter, zelfs als hij daartoe gevraagd wordt door coaches of spelers, nooit met hen in discussie moet gaan of het nu tijdens of direct na de wedstrijd is.

De gele en rode kaarten werden ingevoerd om enigerlei vorm van discussie, onenigheid of confrontatie tijdens de wedstrijden zoveel mogelijk terug te dringen en om misverstanden te voorkomen, ook als deze te wijten zijn aan taalproblemen.

De scheidsrechter moet als het nodig is bij het uitoefenen van zijn gezag vastigheid tonen door op een heel beleefde manier uit te leggen dat iedereen respect voor de spelregels en het spel zelf moet tonen.

In een eventuele discussie moet een scheidsrechter zich nooit, in zijn gedrag tot anderen laten leiden door provocerend optreden.

De scheidsrechter moet elke houding vermijden, die niet overeenkomt met het beeld dat je van een scheidsrechter mag hebben, vooral door voor de start en tijdens de spelonderbrekingen te ongedwongen met het publiek om te gaan.

Volgens strenge FINA reglementen, mogen scheidsrechters nooit op het zwembadterrein roken.

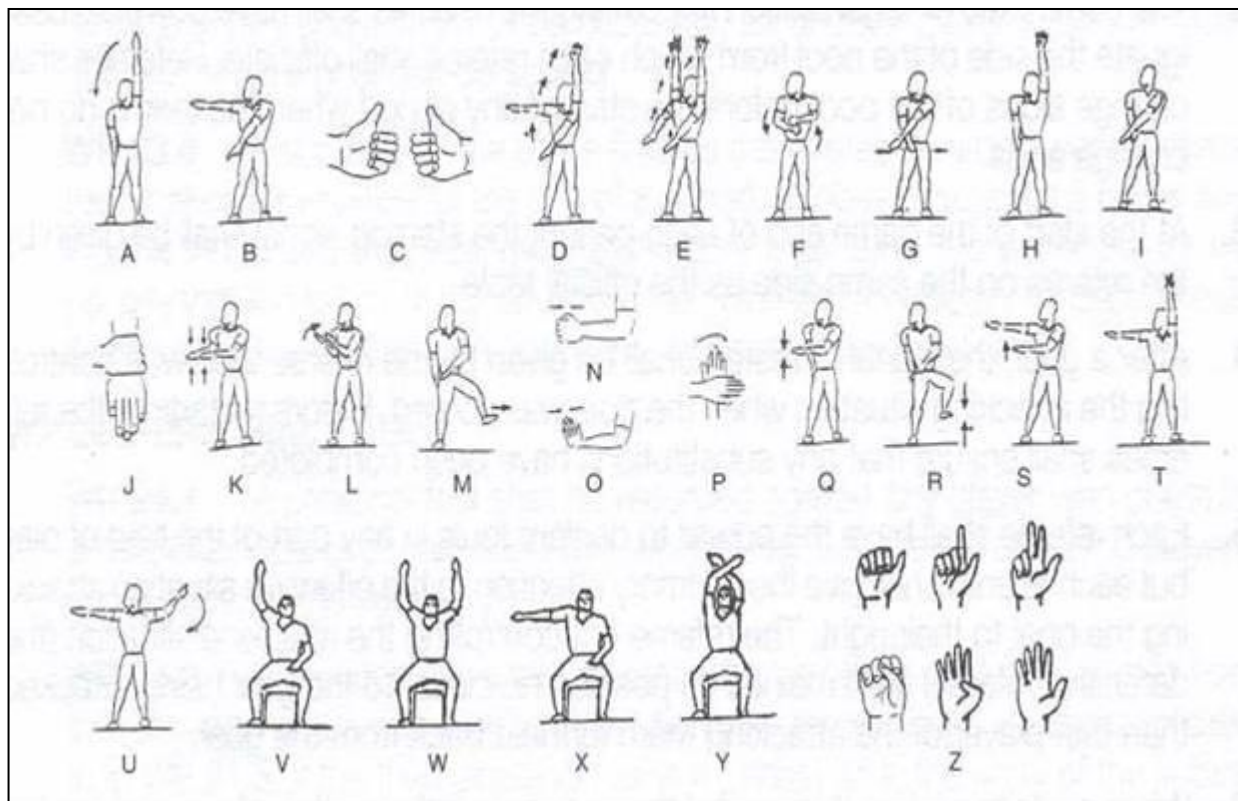
De scheidsrechter moet direct bij het besluiten tot een sanctie de jurytafel inlichten.

Aan het einde van de wedstrijd moeten de scheidsrechters doorgaan met het onder controle houden van het gehele speelveld teneinde een duidelijk beeld van de situatie te hebben, in het geval er zich een incident mocht voordoen, en hen in staat te stellen zo'n incident na te trekken en daarover rapport op te maken.

Van de scheidsrechters en de gedelegeerde/beoordelaar wordt verlangd om gedurende 30 minuten na het einde van de wedstrijd in het zwembad achter te blijven om eventueel officiële protesten van elk van de ploegen in ontvangst te kunnen nemen. In de tussentijd moet de gedelegeerde met de scheidsrechters spreken over hun functioneren tijdens die bepaalde wedstrijd. Van de kant van de scheidsrechters is het van wezenlijk belang om aandachtig naar het advies en de commentaren van de gedelegeerden/beoordelaar te luisteren voor zover deze betrekking hebben op hun fluiten en om uitleg te geven als dit nodig is. Het doel is om een open en eerlijke dialoog te hebben.

Men moet altijd erg eerlijk tegenover zichzelf zijn en indien noodzakelijk bereid tot zelfkritiek, maar ook aangeven wat goed gedaan is.

2.5. Gebaren van de scheidsrechter

N.b. fig. H (strafworp- 5 vingers i.p.v. 4)

- Fig. A De scheidsrechter beweegt zijn arm omlaag vanuit een verticale positie:
- teken voor het begin van een speelperiode.
 - teken voor het herbegin na een doelpunt
 - teken voor het nemen van een strafworp
- Fig. B Door met een arm te wijzen in de richting van de aanval en met de andere arm het punt aan te wijzen van waar de bal in het spel gebracht moet worden, bij een vrije worp, hoekworp of doelpunt.
- Fig. C Teken voor een neutrale inworp. De scheidsrechter wijst met zijn handen met beide duimen naar boven gericht de plaats aan waar de neutrale inworp is toegekend en vraagt om de bal.
- Fig. D Teken om de uitsluiting van een speler aan te geven, door naar de speler te wijzen en vervolgens de arm te bewegen in de richting van de speelveldbegrenzing, onmiddellijk gevolgd door het aangeven van het mutsnummer van de uitgesloten speler zodanig dat dit zichtbaar is voor zowel de spelers in het speelveld als voor de jurytafel.
- Fig. E Teken voor het gelijktijdig uitsluiten van twee spelers. De scheidsrechter zal met beide handen naar de twee spelers wijzen, en aangeven overeenkomstig Figuur D dat ze uitgesloten zijn en vervolgens de mutsnummers aangeven.
- Fig. F Teken om het uitsluiten van een speler met vervanging aan te geven. De scheidsrechter geeft de uitsluiting aan in overeenstemming met fig. D (of indien van toepassing fig. E). Hij draait zijn handen om de beurt in het rond, duidelijk zichtbaar voor de spelers in het veld en de jurytafel. De scheidsrechter geeft het mutsnummer van de uitgestuurde speler door aan de jurytafel.
- Fig. G Teken om het uitsluiten van een speler met vervanging na 4 minuten aan te geven. De scheidsrechter geeft het teken voor de uitsluiting overeenkomstig Figuur D (of Figuur E indien van toepassing) en kruist vervolgens zijn armen op zodanige wijze dat dit zichtbaar is voor zowel de spelers in het speelveld als voor de jurytafel. De scheidsrechter geeft het mutsnummer van de uitgestuurde speler door aan de jurytafel.
- Fig. H Teken voor het toekennen van een strafworp. De scheidsrechter brengt zijn arm met vijf opgestoken vingers omhoog. Daarna geeft hij de jurytafel het mutsnummer door van de verdedigende speler tegen wie de strafworp is toegekend.
- Fig. I De scheidsrechter zal een doelpunt aangeven met een fluitsignaal gevolgd door het onmiddellijk wijzen naar het midden van het speelveld.
- Fig. J Teken om de uitsluitingsfout van het vasthouden van een tegenstander aan te geven. De scheidsrechter maakt een gebaar waarbij hij de pols van de ene hand met de andere hand vasthoudt.
- Fig. K Teken om de uitsluitingsfout van het onderduwen van een tegenstander aan te geven. De scheidsrechter maakt een neergaande beweging met beide handen beginnend vanuit een horizontale positie.
- Fig. L Teken om de uitsluitingsfout van het naar zich toe trekken van een tegenstander aan te geven. De scheidsrechter maakt een terugtrekkende beweging waarbij hij beide handen verticaal gestrekt naar zijn lichaam toe beweegt.
- Fig. M Teken om de uitsluitingsfout van het trappen van een tegenstander aan te geven. De scheidsrechter maakt met één voet een trappende beweging terwijl hij op de andere voet blijft staan
- Fig. N Teken om de uitsluitingsfout van het slaan van een tegenstander aan te geven. De scheidsrechter maakt een slaande beweging met de gesloten vuist, beginnend vanuit een horizontale positie.

- Fig. O Teken om de gewone fout van het wegduwen of zich afzetten van een tegenstander aan te geven. De scheidsrechter maakt met zijn arm een van zijn lichaam afduwende beweging beginnend vanuit een horizontale positie.
- Fig. P Teken om de gewone fout van het hinderen of zwemmen over een tegenstander aan te geven. De scheidsrechter maakt een kruisend gebaar waarbij de ene hand de andere horizontaal kruist.
- Fig. Q Teken om de gewone fout van het volledig onder water duwen van de bal aan te geven. De scheidsrechter maakt een neerwaartse beweging met zijn hand, beginnend vanuit een horizontale positie.
- Fig. R Teken om de gewone fout van het staan op de bodem aan te geven. De scheidsrechter beweegt één voet omhoog en omlaag.
- Fig. S Teken om de gewone fout van het onnodig tijd verspillen bij het nemen van een vrije worp, doelworp of hoekworp aan te geven. De scheidsrechter beweegt zijn hand op een zichtbare manier een of twee keer op en neer, de handpalm naar boven gericht.
- Fig. T Teken om een overtreding van de 2-meterregel aan te geven. De scheidsrechter geeft het nummer twee aan, door de wijs- en de middelvinger omhoog te steken met de arm verticaal gestrekt.
- Fig. U Teken om de gewone fout van tijdverspilling of het aflopen van de 30-secondenklok aan te geven. De scheidsrechter maakt met zijn hand twee of drie keer een cirkelgebaar.
- Fig. V Teken van een grensrechter voorafgaand aan het begin van een spelperiode d.m.v. het heffen van één arm in verticale positie.
- Fig. W Teken van een grensrechter om een onjuiste (her)start of een verkeerd terugkomend uitgesloten speler aan te geven, d.m.v. het heffen van beide armen in verticale positie.
- Fig. X Het teken van de grensrechter om een doelworp/hoekworp aan te geven, d.m.v. het horizontaal wijzen van de arm in aanvallende richting.
- Fig. Y Het teken van de grensrechter om een doelpunt aan te geven, d.m.v. het heffen en kruisen van beide armen.
- Fig. Z Tekens ter aanduiding van het mutsnummer van een speler. Om beter met de spelers en de secretaris te communiceren worden in voorkomende gevallen beide handen gebruikt, wanneer het nummer hoger dan vijf is. Eén hand toont dan vijf vingers en samen met de andere hand wordt het aantal extra vingers getoond, waardoor dan de som van het mutsnummer van de speler wordt gevormd. Voor het nummer tien wordt een gesloten vuist getoond. Indien het nummer hoger is dan tien, dan toont één hand de gesloten vuist en de andere hand het aanvullend aantal vingers om het juiste nummer van de speler vol te maken.
- (KNZB – nr.23: Het wordt als niet ontvankelijk beschouwd om een protest in te dienen tegen het onduidelijk of onjuist aangeven van de tekens en gebaren als opgenomen in bovenstaand artikel.)

2.6. Het examen

Doel:

Toetsen van theoretische kennis: Het kennisaspect staat hierbij centraal, de persoonlijkheids- en vaardigheidscomponenten zijn tijdens het praktijkgedeelte aan de orde geweest.

Schriftelijk examen (verplicht)

Het examen bestaat uit 50 schriftelijke open vragen.

Eventueel kan als ondersteuning van het schriftelijke examen een mondeling examen gehouden worden.

Slagingsnorm schriftelijk examen

Minimaal 40 schriftelijke vragen goed.

Duur van het schriftelijke examen

Maximaal 90 minuten.

Mondeling examen (facultatief)

Hierbij worden situaties voorgesteld waarop u een beslissing als scheidsrechter moet nemen.

Slagingsnorm mondeling examen

Minimaal voldoende beoordeling door examinatoren

Duur van het mondelinge examen

Maximaal 45-minuten.

2.6.1. Uitslag van het examen

Binnen twee weken na de examendatum is bij de docent, de waarnemer en de waterpolosecretariaten van de verenigingen bekend welke cursisten zijn geslaagd.

2.6.2. Praktijksituatie

Op de deze bijeenkomst komen aan de orde:

- a. het praktisch functioneren als SR bij een gesimuleerde wedstrijd.
- b. per cursist minimaal in één wedstrijd 2 partjes van circa 8 minuten bruto.
- c. evaluatie van het praktisch functioneren.
- b. begeleider/rapporteur, bijvoorker scheidsrechters met de bevoegdheid "X" of bondsrapporteurs.

2.7. De carrière van een scheidsrechter

- Na het examen voor Scheidsrechter Waterpolo (bevoegdheid "Z") met goed gevolg te hebben afgelegd, kan men fungeren in de Kring als waterpoloscheidsrechter (verenigingsscheidsrechter).
- Afhankelijk van de gebleken geschiktheid d.m.v. diverse beoordelingen, wordt men ingedeeld in de diverse niveaus, die de kringen hanteren. De kringen hanteren over het algemeen een beschikbaarheidsnorm van minimaal 40% van het aantal speelweken per competitie. .
- Na gebleken geschiktheid d.m.v. goede beoordelingen en voldoende beschikbaarheid kan men in aanmerking komen voor promotie naar het District. Deze hanteren over het algemeen een beschikbaarheidsnorm van minimaal 60% van het aantal speelweken.
- Na gebleken geschiktheid d.m.v. goede beoordelingen en voldoende beschikbaarheid kan men in aanmerking komen voor promotie naar De Bond. Deze hanteren over het algemeen een beschikbaarheidsnorm van minimaal 80% van het aantal speelweken. Hier kan men doorgroeien tot een scheidsrechter die op het hoogste niveau kan en mag fluiten zelfs Internationaal.

2.8. Protocol ontvangst scheidsrechter(s)

Met betrokken partijen en vooral waar het betreft de scheidsrechters voor de bondscompetitie zijn afspraken gemaakt in de vorm van aanbevelingen over de wijze waarop ze door de thuisspelende vereniging worden ontvangen en begeleid.

PROTOCOL VOOR HET ONTVANGEN EN BEGELEIDEN VAN WATERPOLOSCHEIDSRECHTERS DOOR DE ORGANISERENDE VERENIGINGEN IN DE BONDSCOMPETITIE

- Bij aankomst in de accommodatie van de organiserende vereniging meldt de scheidsrechter zich (45 minuten voor de wedstrijd) bij de receptie of het restaurant van het zwembad.
- Door een vertegenwoordiger/-ster van de organiserende vereniging wordt de scheidsrechter welkom geheten en hem/ haar een consumptie aangeboden. Deze vertegenwoordiger/-ster blijft beschikbaar als aanspreekpunt voor de scheidsrechter gedurende diens verblijf in de accommodatie van de organiserende vereniging.
- Indien de scheidsrechter zijn/ haar partner heeft meegenomen krijgt deze door de organiserende vereniging een (gratis) plaats in het zwembad aangeboden.
- De organiserende vereniging wijst de scheidsrechter diens kleedruimte (geen ruimte waar de ploegen ook gebruik van maken) en doucheruimte.
- Tijdens iedere wedstrijd krijgt de scheidsrechter door de organiserende vereniging een consumptie aangeboden.
- Na afloop van diens laatste wedstrijd krijgt de scheidsrechter door de organiserende vereniging een consumptie en een broodje of iets dergelijks aangeboden.
- Wanneer de scheidsrechter met openbaar vervoer reist en hij of zij de vereniging verzoekt hem/haar af te halen en terug te brengen van/ naar het station verleent de organiserende vereniging hierbij medewerking.
- Wanneer de scheidsrechter niet volgens bovenstaand protocol is ontvangen en begeleid, dient dit door de scheidsrechter op het wedstrijdformulier te worden aangegeven.

3. organisatie in en om de wedstrijd

3.1. De jurytafel

De jurytafel moet worden opgesteld ter hoogte van de middenlijn.

De bezetting bestaat uit minimaal 3 personen, te weten:

- a. de tijdwaarnemer
- b. de tijdwaarnemer 30 sec.- regeling
- c. de secretaris

Deze functionarissen moeten in het bezit zijn van de bevoegdheid "W" en een geldige "W-legitimatiekaart". De juryfunctionaris, die zich niet kan legitimeren, kan door de scheidsrechter van het functioneren aan de jurytafel worden uitgesloten.

Met de scheidsrechter(s) wordt de plaats van het "terugkomvak" afgesproken en de signalen.

Het "terugkomvak" is het vak waaruit de gestrafte spelers of hun vervangers weer gaan deelnemen aan de wedstrijd. Het "terugkomvak" bevindt zich in principe altijd tegenover de jurytafel.

3.2. Het speelveld en het wedstrijdmaterial

Elke organiserende instantie (ontvangende vereniging) is verantwoordelijk voor de juiste afmetingen en markeringen van het speelveld, en draagt zorg voor alle voorgeschreven toebehoren en wedstrijdmaterial. De uitrusting en markeringen van het speelveld voor een wedstrijd geleid door twee scheidsrechters moet overeenkomen met onderstaande schematische afbeelding.

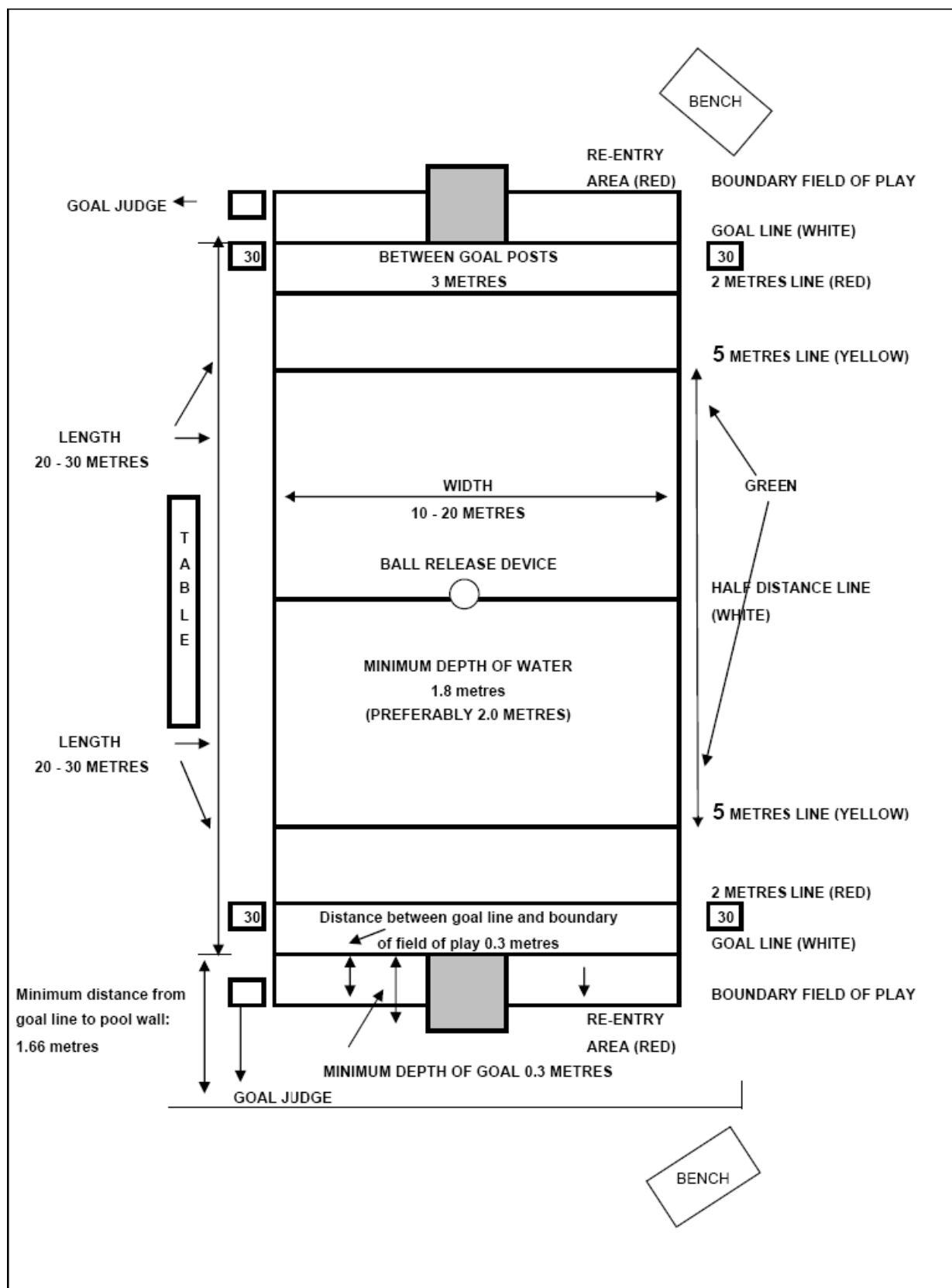
Minimum diepte van het doel en terugkomvak moet 0.3 mtr. zijn.

De diepte van het water moet in ieder geval 1.80 mtr. zijn (bij voorkeur 2.00 mtr.)

Bij de dames is de max. lengte van het veld 25 mtr. bij de heren 30 mtr.

Voor minipupillen is de lengte van het veld 20 mtr.

Voor baden waar niet aan de minimale maten kan worden voldaan, kan eventueel dispensatie worden aangevraagd en gegeven.

3.3. De tijdwaarnemers

Bij het ontbreken van elektronische tijdapparatuur dient de tijdwaarnemer in het bezit te zijn van:

- een waterpoloklok (tafelmodel)
- een scherp klinkende fluit
- een signaal voor het aangeven van de laatste minuut
- een klok voor het opnemen van de tijd voor de time-out.

De tijdwaarnemer moet ervan overtuigd zijn dat de klok is opgewonden.

De tijdwaarnemer neemt plaats naast de secretaris, zodat hij de tijden direct kan doorgeven.

De tijdwaarnemer vraagt de scheidsrechter welke speeltijd (4 x 8 / 4 x 7 / 4 x 6 / 4 x 5 / 4 x 4 / 4 x 3 minuten netto) van toepassing is.

De tijdwaarnemer maakt voor aanvang van de wedstrijd, de signalen voor het aangeven van: einde periode, 30-sec en de laatste minuut bekend. (Herhaling van het laatste minuut signaal, voor het begin van de laatste periode zorgt hij ervoor dat de bezoekende ploeg nogmaals op dit signaal wordt geattendeerd.)

De tijdwaarnemer start de klok bij het begin of herbegin zodra een speler de bal aanraakt.

Bij elk fluitsignaal van de scheidsrechter zet de tijdwaarnemer de klok stil. De tijdwaarnemer start de klok opnieuw zodra de bal weer in het spel wordt gebracht.

De tijdwaarnemer geeft het einde van elke spelperiode aan met een hard, lang fluitsignaal.

Wanneer de bal tijdens het fluitsignaal bij het einde van een spelperiode onderweg is naar het doel, gaat het spel nog even door. Er kan op de volgende manier nog een doelpunt uit voortkomen:

- rechtstreeks
- via het water (taterbal)
- via paal of lat
- via een verdedigende speler of keeper

Als er een doelpunt wordt gemaakt na het einde van een spelperiode wordt de bal NIET meer genomen.

LET OP: DE TIJDWAARNEMER MOET DE KLOK STILZETTEN ALS DE REGLEMENTAIRE SPEELTIJD IS VERSTREKEN. DIT GELDT OOK ALS DE BAL ONDERWEG IS, ZOALS HIERBOVEN OMSCHREVEN.

Na het verstrijken van de reglementaire speeltijd moet de tijdwaarnemer de klok aan de scheidsrechter tonen. Daarna zal hij de klok 2 minuten (tussen de 2e en 3e periode te verlengen tot 5 minuten, voorlopig nog niet in de reguliere competitie) laten lopen (rustperiode) en weer hard fluiten.

De tijdwaarnemer geeft in de laatste spelperiode (van de reguliere wedstrijd of van de verlenging) de laatste minuut aan met het afgesproken signaal.

De tijdwaarnemer geeft bij elke zware overtreding (U20, S, U20/S, UMV, S/UMV en UMV4), bij elk doelpunt, bij letsel, time-out en bij het staken van de wedstrijd het tijdstip waarop het gebeurde aan de secretaris door. De tijdwaarnemer stelt de secretaris in kennis van het aflopen van de uitsluitingsduur van gestrafte spelers.

3.3.1. De 30 sec.- regel

Bij het ontbreken van elektronische tijdapparatuur dient de tijdwaarnemer "30 sec.- regeling" in het bezit te zijn van:

- een waterpoloklok (tafelmodel)
- een scherp klinkende fluit die anders klinkt dan die van de scheidsrechter.

De tijdwaarnemer "30 sec.- regeling" moet ervan overtuigd zijn, dat de klok is opgewonden, of dat er goed werkende batterijen in zitten.

De tijdwaarnemer "30 sec.- regeling" neemt plaats achter de jurytafel.

De tijdwaarnemer "30 sec.- regeling" start de klok bij het begin of herbegin zodra een speler de bal aanraakt.

Bij elk fluitsignaal van de scheidsrechter zet de tijdwaarnemer 30 sec. de klok stil. De tijdwaarnemer start de klok opnieuw zodra de bal weer in het spel wordt gebracht.

De tijdwaarnemer "30 sec.- regeling" fluit driemaal kort en krachtig wanneer dezelfde ploeg 30 seconden achtereenvolgend in balbezit is zonder dat er een doelpoging of een zware overtreding is gemaakt.

3.4. De secretaris

De secretaris dient in het bezit te zijn van:

- een goed schrijvende balpen
- 1 rode-, 1 witte-, 1 blauwe- en 1 gele vlag
- een scherp klinkende fluit

De secretaris neemt plaats achter de jurytafel.

Voor aanvang van de wedstrijd legt hij de rode-, witte-, blauwe- en gele vlag gereed.

De secretaris vult voor de wedstrijd de onderstaande punten op het wedstrijdformulier in:

- de klasse, de afdeling en de indeling van de competitie
- de datum van de wedstrijd
- de plaats en de naam van het zwembad
- het wedstrijdnummer
- de namen van de tegen elkaar uitkomende ploegen
- het vastgestelde aanvangsuur en het werkelijke aanvangsuur van de wedstrijd
- de namen van de scheidsrechters en de grensrechters
- de namen van de juryleden en hun registratienummers
- de kleur van de mutsen
- de namen van de spelers met hun start- en mutsnummers
- de mutsnummers van de aanvoerders en de namen van de coaches.

Is er geen wedstrijdformulier ter beschikking, dan moet op een andere wijze schriftelijk aan die verplichting worden voldaan. Indien de nodige gegevens niet op het daartoe bestemde wedstrijdformulier zijn gesteld, moet alsnog een geheel volledig ingevuld wedstrijdformulier tijdig worden ingezonden. Hebben de scheidsrechters de vervangende schriftelijke mededeling getekend, dan behoeft dit niet meer te geschieden op het na te zenden wedstrijdformulier.

De scheidsrechter laat de secretaris een aantekening maken in de betreffende kolom als de legitimatiekaarten van juryleden en spelers ontbreken.

Als een of beide aangestelde scheidsrechters niet komen opdagen en er is geen andere bevoegde scheidsrechter aanwezig en iemand anders is bereid de wedstrijd te leiden, dan moeten de aanvoerders voor de wedstrijd hun paraaf zetten in het daarvoor bestemde vak. Zij verklaren hiermee akkoord te gaan met de leiding van betreffende persoon.

De secretaris vermeldt de naam van de vervangende scheidsrechter op het wedstrijdformulier.

De secretaris zet in de betreffende kolom een kruisje achter de naam van elke speler, die na de start van de wedstrijd daadwerkelijk deelneemt (en dus in het water ligt).

Het is van belang om de wisseling van spelers in de gaten te houden en een kruisje te plaatsen zodra een nieuwe speler daadwerkelijk aan het spel gaat deelnemen.

Na afloop van de wedstrijd haalt de secretaris met één lange streep de namen door van de spelers die NIET aan de wedstrijd hebben deelgenomen en laat de scheidsrechter(s) deze doorhaling(en) paraferen.

De secretaris registreert tijdens de wedstrijd nauwkeurig de onderstaande punten in de kolom wedstrijdverloop:

- alle doelpunten
- alle zware overtredingen: U20, U20/S, S, UMV, UMV4 en S/UMV
- bij elke zware overtreding (U20, U20/S en S) één kruisje in de kolom persoonlijke fouten
- bij elke zware overtreding (UMV, UMV4 en S/UMV) één kruisje in de kolom persoonlijke fouten en door alle lege vakjes in deze kolom van de overtreder een horizontale streep
- letsel, een horizontale streep in de kolom persoonlijke fouten van de geblesseerde
- staken van de wedstrijd
- tijdstippen waarop het gebeurde
- kleur en mutsnummer van de betrokken speler(s)
- **time-outs + kruisje in daarvoor bestemde kolom**
- **Gele en Rode kaarten kruisje in de daarvoor bestemde vakjes**

De scheidsrechter maakt door woord en/ of gebaar aan de secretaris de kleur en het mutsnummer bekend van spelers die zijn bestraft met een zware fout of van spelers die een doelpunt hebben gemaakt

De secretaris geeft (in samenwerking en overleg met de tijdwaarnemer):

- Een signaal met de rode vlag als dit de 3e persoonlijke fout is van de bestraftte speler. Als de 3e persoonlijke fout een strafworp is, vraagt de secretaris met een kort fluit signaal de aandacht van de scheidsrechter voor het nemen van de strafworp.
- De gestrafte speler of diens vervanger het sein voor het aflopen van de uitsluitingduur. Hij doet dit door het, voor iedereen zichtbaar, opsteken van de blauwe of witte vlag; bij een 4 min. (UMV4) straf in combinatie met de gele vlag.

Op het wedstrijdformulier zijn twee kolommen aangebracht (oplopend en aflopend), die dienen om snel het tijdstip van de afloop van de uitsluitingduur te kunnen bepalen.

De secretaris controleert gedurende de wedstrijd regelmatig het aantal genoteerde zware overtredingen in de kolom wedstrijdverloop met het aantal kruisjes in de kolom persoonlijke fouten.

Deze moeten aan elkaar gelijk zijn!

De secretaris vult na afloop van de wedstrijd de onderstaande punten op het wedstrijdformulier in:

- de uitslag van de wedstrijd en in het voordeel van welke ploeg
- het tijdstip waarop de wedstrijd eindigt.

3.5. De grensrechter (indien toegepast)

Plaats

Grensrechters stellen zich op in het verlengde van de doellijn.

- Bij een wedstrijd die geleid wordt door twee scheidsrechters, stellen zij zich op in het verlengde van de doellijn aan de kant van de jurytafel.
- Bij een wedstrijd die geleid wordt door één scheidsrechter, stellen zij zich op in het verlengde van de doellijn tegenover de scheidsrechter en de jurytafel.
- De grensrechter zorgt ervoor dat hij één of meerdere reserveballen bij zich heeft.

Begin en herbegin

- Het geven van een teken, d.m.v. het heffen van één arm in verticale positie, als de spelers zich op de juiste wijze hebben opgesteld op hun respectievelijke doellijnen bij het begin van een speelperiode
- Het geven van een teken, d.m.v. het heffen van twee armen in verticale positie, bij een onjuist begin of herbegin
- De grensrechter moet erop toezien dat: de spelers goed blijven liggen totdat de scheidsrechter het fluitsignaal voor het begin of herbegin heeft gegeven.

Doelworp

- Het geven van een teken bij een doelworp, d.m.v. het horizontaal wijzen van de arm in aanvallende richting.

Hoekworp

- Het geven van een teken bij een hoekworp, d.m.v. het horizontaal wijzen van de arm in aanvallende richting.

Doelpunt

- Het geven van een teken bij een doelpunt, d.m.v. het heffen en kruisen van beide armen. Er is sprake van een doelpunt als de bal de doellijn tussen de beide doelpalen en onder de dwarslat geheel gepasseerd is.

Onjuist terugkeren van een uitgesloten speler of vervanger

- Het geven van een teken, d.m.v. het heffen van twee armen in verticale positie, bij het onjuist terugkeren van een uitgesloten speler of onjuist in het speelveld komen van een vervanger.

(KNZB-opmerking: Deze laatste taak is alleen van toepassing bij internationale wedstrijden.)

Overige taken

Elke grensrechter is voorzien van een aantal ballen en als de oorspronkelijke speelbal uit het speelveld geraakt, gooit hij onmiddellijk een nieuwe bal naar:

- de doelverdediger (voor een doelworp)
- de dichtstbijzijnde speler van de aanvallende ploeg (voor een hoekworp)
- of anderszins, als aangegeven door de scheidsrechter.

[Opmerking: *Telkens als de bal buiten het speelveld geraakt, moet de grensrechter op aangeven van de scheidsrechter onmiddellijk de bal gooien naar de dichtstbijzijnde speler van de ploeg die nu balbezit heeft. Zie ook KNZB 5].*

4. Spelregels & spelsituaties

4.1. Belangrijke spelregels

4.1.1. Uitsluitingsfouten

I. Uitsluiting voor 20-seconden (terugkeren op een teken van de scheidsrechter(s) na wisseling balbezit of teken jurysecretaris na verstrijken straftijd) U20

1. WP 21.5 Het (ver)hinderen van de uitvoering van een vrije worp, doelworp of hoekworp
2. WP 21.6 Een poging doen om buiten het 5-meter gebied een schot met twee handen / armen te blokken of te spelen
3. WP 21.7 Het opzettelijk waterspatten in het gezicht van de tegenstander
4. WP 21.8 Het vasthouden, terugtrekken, onderduwen van de speler die de bal niet houdt.
5. WP 21.9 Het maken van dreigende bewegingen van slaan en/of trappen
6. WP 21.12 Het maken van fouten zoals omschreven in WP.12 tijdens dood spel door de niet balbezittende ploeg.
7. WP 21.15 Onjuist in- of terugkomen:
 - a. zonder teken van de SR. of secretaris (nieuwe straf van 20 sec.)
 - b. op de verkeerde plaats (dus niet via het terugkomvak)
 - c. op de verkeerde manier (springen of afzetten van bodem of kant).
 - d. door de opstelling van het doel te veranderen.Indien bovenstaande gebeurt door niet balbezittende ploeg, zal tevens een strafworp aan de tegenpartij worden toegekend. (U20/S)
8. WP 21.17 Het door de verdedigende doelverdediger weigeren de juiste plaats op de doellijn in te nemen bij het nemen van een strafworp

II. Uitsluiting voor de duur van de wedstrijd Met Vervanging na 20 sec. (UMV)

1. WP 21.4 Het zonder toestemming van de scheidsrechter verlaten van het water, zitten of staan op de treden of rand van het zwembad gedurende het spel.
2. WP 21.9 Gewelddadig spel
3. WP 21.10 Het zich aan wangedrag schuldig maken, daarbij inbegrepen het gebruik van onbehoorlijke taal of aanhoudend foutief spel.
4. WP 21.10 Het weigeren van gehoorzaamheid of het blijk geven van gebrek aan eerbied ten opzichte van de scheidsrechter(s) of officials.
5. WP 21.16 Het storen bij het nemen van een strafworp

III. Uitsluiting voor de duur van de wedstrijd met onmiddellijke vervanging

1. WP 24.2 In geval de 3e persoonlijke fout een strafworp oplevert
2. WP 21.10 Bij toekenning van een UMV die plaats vindt tijdens de rustperiode, na een doelpunt of gedurende een time-out

IV. Uitsluiting Zonder Vervanging voor de duur van de wedstrijd met vervanging na 4 minuten en toekenning van een strafworp aan de tegenpartij (UMV4)

1. WP 21.11 Het zich schuldig maken aan grof optreden (inbegrepen opzettelijk trappen of
2. WP 22.3 slaan met de bedoeling letsel toe te brengen dan wel een poging daartoe) tegen een tegenstander of officials. Tevens zal een strafworp aan de tegenpartij worden toegekend.

4.1.2. Strafworpfouten

V. Strafworpen

1. WP 22.2 Het begaan van een overtreding door de verdedigende partij binnen de 5 Meter waardoor vermoedelijk een doelpunt wordt voorkomen.
2. WP 22.2 Waterspatten naar de aanvallende speler die binnen de 5 meter ligt en hierdoor vermoedelijk een doelpunt wordt voorkomen. Het is hierbij niet van belang of de overtreder binnen of buiten de 5 meter ligt. (zie WP 21.7)
3. WP 22.2 Het door een verdedigende speler bewust blokkeren of proberen te blokkeren van een worp met twee handen/armen binnen de 5 meter.
4. WP 22.4 Het door een uitgesloten speler, zich opzettelijk bemoeien met het spel.
5. WP 22.7 Het aanvragen van een time-out door de coach van de niet bal bezittende ploeg.

VI. Strafworp + Uitsluiting Met Vervanging S/UMV

1. WP 22.5 Het, door een doelverdediger of andere verdedigende speler, helemaal naar beneden halen van het doel met het oogmerk een vermoedelijk doelpunt te voorkomen.
2. WP 22.8 Het, door een speler of vervanger die krachtens de spelregels op dat moment geen recht tot deelnemen heeft, in het speelveld komen

VII. Persoonlijke fouten

1. WP 24.2 In geval de 3e persoonlijke fout een strafworp oplevert. Moet de vervanger voor de uitgesloten speler onmiddellijk in het speelveld komen, voordat de strafworp wordt genomen.

4.2. Spelsituaties

4.2.1. De time-out

Iedere ploeg mag in een wedstrijd drie time-outs nemen. De derde time-out mag enkel in de verlenging worden aangevraagd. De duur van een time-out is één minuut. Een time-out kan op elk moment worden aangevraagd ook direct na een doelpunt, door de coach van de balbezittende ploeg door het roepen van time-out en het met zijn handen maken van een T-gebaar. Als een time-out wordt aangevraagd, stoppen de scheidsrechters of de secretarissen de wedstrijd door middel van een fluitsignaal.

(KNZB-opmerking: zie voor toepassing van de time-out het competitiereglement van de desbetreffende competitie)

[Opmerking: tijdens de time-out moeten beide ploegen op hun eigen helft van het speelveld blijven om aanwijzingen van de coach te ontvangen: ploegen mogen hun posities pas weer innemen na het verstrijken van 45 seconden op aangeven van de jurytafel.]

Op een fluitsignaal van de scheidsrechter wordt het spel hervat door de ploeg die in balbezit is met het nemen van de vrije worp op de middellijn of daarachter, behalve:

- Als er voor het nemen van een strafworp of een hoekworp een time out wordt aangevraagd, dan blijft die worp staan om nog genomen te worden.
- Na de time-out bij een doelpunt wordt er als volgt begonnen.
Beide ploegen nemen hun posities in zoals bij de andere time-out situaties, niet zijnde een strafworp of hoekworp!

[Opmerking: De 30-secondenklok loopt door, voor de resterende tijd van de 30-seconden, vanaf het herbegin na de time-out.]

Als de coach van de ploeg, die in balbezit is, een time-out meer aanvraagt dan waarop hij recht heeft, wordt het spel stilgelegd. Het spel wordt daarna met het nemen van een vrije bal op de middenlijn door een speler van de tegenpartij hervat.

Als de coach van de ploeg, die niet in balbezit is, een time-out aanvraagt, wordt het spel stilgelegd en een strafworp aan de tegenpartij toegekend. {De time-out wordt wel als zodanig geregistreerd op het wedstrijdformulier}

4.2.2. De 30 sec.-regel

Bij het ontbreken van elektronische tijdapparatuur dient de tijdwaarnemer "30 sec.- regeling" in het bezit te zijn van:

- een waterpoloklok (tafelmodel)
- een scherp klinkende fluit, waarbij fluit afwijkt van scheidsrechter

De tijdwaarnemer "30 sec.- regeling" moet ervan overtuigd zijn, dat de klok is opgewonden, of dat er goed werkende batterijen in zitten.

De tijdwaarnemer "30 sec.- regeling" neemt plaats achter de jurytafel.

De tijdwaarnemer "30 sec.- regeling" start de klok bij het begin of herbegin zodra een speler de bal aanraakt.

Bij elk fluitsignaal van de scheidsrechter zet de tijdwaarnemer 30 sec. de klok stil. De tijdwaarnemer start de klok opnieuw zodra de bal weer in het spel wordt gebracht.

De tijdwaarnemer "30 sec.- regeling" fluit driemaal kort en krachtig wanneer dezelfde ploeg 30 seconden achtereenvolgend in balbezit is zonder dat er een doelpoging of een zware overtreding is gemaakt.

De klok wordt stilgezet, gaat NIET TERUG op 0 / 30-sec:

- Bij een fluitsignaal van de scheidsrechter voor een gewone overtreding gemaakt door de ploeg die niet in balbezit is. Bij het weer in het spel brengen van de bal wordt de klok weer op gang gebracht.
- Bij een onderbreking van het spel door de scheidsrechter voor het vervangen van een geblesseerde speler.

De klok wordt stilgezet, gaat terug op 0 / 30-sec:

- Bij een doelworp
- Bij een hoekworp
- Bij een schot op doel dat door paal of lat wordt gekeerd
- Bij een schot op doel dat door de keeper of een verdedigende speler wordt gekeerd
- Bij elke zware overtreding: U20, U20/S, S, UMV, UMV4, S/UMV
- Bij een neutrale inworp (bijv. als de bal tegen een object komt)
- Als de bal in bezit komt van de tegenpartij (de speler is daadwerkelijk in bal bezit als hij de bal onder controle heeft)
- Bij het begin en herbegin van een periode
- Als de bal over de zijlijn gaat
- Na elk doelpunt

Toelichting bij een schot op doel:

Bij een schot op doel dat door de doelpaal, doellat, de keeper of een verdedigende speler wordt gekeerd, wordt de klok op 0 / 30-sec. gezet; op het moment dat een speler van een ploeg na deze schotpoging in balbezit komt, moet de klok weer op 0 / 30-sec. worden gezet.

Wanneer bij het einde van de 30 seconden de bal onderweg is naar het doel, moet het 30-seconden signaal niet gegeven worden. Het spel gaat immers gewoon door. Er kan op de volgende manieren nog een doelpunt uit voortkomen:

- rechtstreeks
- via het water (taterbal)
- via paal of lat
- via een verdedigende speler of doelman/doelvrouw

Wanneer in dit laatste geval de bal naast of over het doel gaat, zal de scheidsrechter een hoekworp toekennen. Een hoekworp wordt toegekend als de bal de doellijn helemaal heeft gepasseerd met uitzondering van het gedeelte tussen de doelpalen en de dwarslat en het laatst is aangeraakt door een doelverdediger van de verdedigende ploeg, of wanneer een verdedigende speler opzettelijk de bal over de achterlijn plaatst.

4.2.3. Terugkomen na een strafperiode

Het vak tussen het merkteken en de hoek van het speelveld vanwaar een gestrafte speler of zijn vervanger, na toestemming van de scheidsrechter of de jurytafel weer aan het spel mag deelnemen, heet het terugkomvak. Het terugkomvak bevindt zich altijd tegenover de jurytafel.

De wisseling van een gestrafte speler en zijn vervanger vindt plaats in het terugkomvak.

De uitgesloten speler begeeft zich naar het terugkomvak bij zijn eigen doellijn zonder het water te verlaten.

Een uitgesloten speler die het water verlaat (anders dan aansluitend op het in het speelveld komen van een vervanger) maakt zich schuldig aan een overtreding overeenkomstig WP 21.11 (gebrek aan eerbied).

[Opmerkingen: een uitgesloten speler (met inbegrip van elke speler die volgens de spelregels voor de verdere duur van de wedstrijd is uitgesloten) blijft in het water en begeeft zich (wat ook het zwemmen onder water mag inhouden) naar het terugkomvak bij zijn eigen doellijn zonder zich met het spel te bemoeien. Hij mag vanuit het speelveld naar elk punt op de doellijn zwemmen en mag achter het doel langs naar het terugkomvak zwemmen bij zijn eigen doellijn onder het voorbehoud dat hij daarbij niet de opstelling van het doel verandert.

Bij het bereiken van het terugkomvak, moet de uitgesloten speler zichtbaar boven water komen voordat hij (of een vervanger) toestemming krijgt om weer in het speelveld te komen in overeenstemming met de spelregels. Het is echter niet noodzakelijk dat de uitgesloten speler in het terugkomvak blijft afwachten tot de beoogde vervanger is gearriveerd.]

Het is een speler of vervanger die voor 20 seconden is uitgesloten (U20 / UMV), toegestaan om weer in het speelveld te komen, zodra zich het eerste van de volgende voorvallen voordoet:

- als er 20 seconden werkelijk spel verstreken is, op welk moment de secretaris de vlag met de kleur van de uitgesloten speler opsteekt mits de uitgesloten speler in overeenstemming met de spelregels zijn terugkomvak heeft bereikt;
- als er een doelpunt is gemaakt;
- als de ploeg van de uitgesloten speler gedurende werkelijk spel balbezit herkrijgt (wat betekent controle hebben over de bal), op welk moment de scheidsrechter die de verdedigende situatie beoordeelt het weer in het speelveld mogen komen zal aangeven door met de hand het terugkomteken te geven.

Toelichting:

- als het team van de uitgesloten speler een vrije worp of doelworp wordt toegekend, is het teken bij de toekenning van de worp te beschouwen als het terugkomsignaal, mits de uitgesloten speler het terugkomvak in overeenstemming met de regels heeft bereikt.
- Het is de uitgesloten speler of vervanger toegestaan om weer in het speelveld te komen vanuit het terugkomvak het dichtst bij zijn eigen doellijn, onder het voorbehoud dat:
 - a. hij een teken heeft gekregen van de secretaris of een scheidsrechter;
 - b. hij niet springt van of zich afzet tegen de kant van het zwembad of het speelveld;
 - c. hij de opstelling van het doel niet verandert;
- het is een vervanger niet toegestaan in het speelveld te komen in de plaats van een uitgesloten speler totdat deze speler het terugkomvak bij zijn eigen doellijn bereikt heeft.

Nadat een doelpunt is gemaakt mag een uitgesloten speler of een vervanger vanaf elke willekeurige plaats weer in het speelveld komen.

Deze bepalingen zijn ook van toepassing bij het in het speelveld komen van een vervanger wanneer de uitgesloten speler zijn derde persoonlijke fout heeft gekregen of volgens de spelregels op een andere manier voor de verdere duur van de wedstrijd is uitgesloten.

[Opmerkingen: een vervanger krijgt geen terugkomteken van de scheidsrechter, noch een vlagsignaal van de secretaris voor het verstrijken van de 20 seconden uitsluitingsperiode totdat de uitgesloten speler het terugkomvak het dichtst bij zijn eigen doellijn bereikt heeft. Dit is ook van toepassing voor een vervanger die in de plaats komt van een speler die voor de verdere duur van de wedstrijd is uitgesloten. Indien de uitgesloten speler verzuimt om naar zijn terugkomvak te gaan, is het een vervanger niet toegestaan in het speelveld te komen, tenzij er een doelpunt wordt gemaakt of bij het einde van een speelperiode. De hoofdverantwoordelijke voor het geven van het terugkomteken van het weer in het speelveld mogen komen van een uitgesloten speler of een vervanger is de scheidsrechter die de verdedigende situatie beoordeelt. Niettemin mag de scheidsrechter die de aanvalssituatie beoordeelt hierbij ook behulpzaam zijn. Zowel het teken van de ene als de andere scheidsrechter is geldig. Als een scheidsrechter een onjuist in het speelveld komen vermoedt of de grensrechter een teken geeft voor een dergelijk onjuist in het speelveld komen, dan moet hij zich eerst zelf ervan vergewissen of de andere scheidsrechter niet een terugkomteken gegeven heeft.

Voordat hij het terugkomteken geeft voor het weer in het speelveld mogen komen van een uitgesloten speler of een vervanger, moet de scheidsrechter die de verdedigende situatie beoordeelt een moment wachten voor het geval dat de scheidsrechter die de aanvallende situatie beoordeelt fluit om het balbezit terug te geven aan de tegenpartij.

Een wisseling van balbezit ontstaat niet louter vanwege het einde van een speelperiode, maar de uitgesloten speler of vervanger is gerechtigd weer in het speelveld te komen als zijn ploeg de bal verovert bij het uitzwemmen voor het herbegin van de volgende speelperiode. Als een speler wordt uitgesloten op het moment dat het einde van een speelperiode wordt aangegeven, moeten de scheidsrechters en de secretaris zich ervan vergewissen dat de ploegen het juiste aantal spelers hebben, voordat er een teken voor het herbegin wordt gegeven.]

Een speler die is Uitgesloten Met Vervanging na 4 minuten (UMV4) kan en mag pas vervangen worden, na 4 minuten werkelijk spel.

Het is de vervangende speler toegestaan om weer in het speelveld te komen vanuit het terugkomvak het dichtst bij zijn eigen doellijn, onder het voorbehoud dat:

- hij een teken heeft gekregen van de secretaris zodra de 4 minuten werkelijk spel voorbij zijn, op welk moment de secretaris: de gele vlag en de vlag met de kleur van de uitgesloten speler opsteekt;
- hij niet springt van of zich afzet tegen de kant van het zwembad of het speelveld;
- hij de opstelling van het doel niet verandert.

De hoofdverantwoordelijke voor het geven van het terugkomteken van het weer in het speelveld mogen komen van een vervanger voor de uitgesloten speler is de secretaris.

4.2.4. Wisseling van spelers

De coaches mogen gedurende de gehele wedstrijd spelers via het terugkomvak wisselen.

De wisselspeler ligt klaar in het terugkomvak en mag pas uit het vak zwemmen als de te wisselen speler zichtbaar boven water in het terugkomvak is aangekomen.

Controle op het correct wisselen gebeurt, net als in andere gevallen, door de scheidsrechters en de jurytafel. Indien dit niet correct gebeurt, dan moet de scheidsrechter affluiten of de secretaris die tevens de rode vlag opsteekt.

Na een doelpunt als mede tijdens de time-out mogen er ook spelers worden gewisseld. Deze wisseling behoeft dan niet meer via het terugkomvak te geschieden.

4.2.5. Ongerechtigde speler

Er is sprake van een ongerechtigde speler in de volgende gevallen:

- speler die niet op het wedstrijdformulier is vermeld
- 8e speler
- speler met UMV
- speler met UMV4
- speler met 3 persoonlijke fouten
- speler die wegens ongeval, letsel of ziekte is vervangen.

Wanneer een ongerechte speler aan de wedstrijd deelneemt, moet de secretaris de scheidsrechter hierop attent maken middels het geven van herhaalde fluitsignalen.

Vervolgens zal de secretaris de scheidsrechter de overtreding mededelen.

4.2.6. Wisseling van balbezit

Wisseling van balbezit komt niet automatisch voor bij het einde van een spelperiode. Het hangt af van wie in balbezit komt bij het begin van de volgende spelperiode.

De verdedigende ploeg kan de bal op de volgende manieren heroveren:

- tijdens het spel (onderscheppen)
- door een vrije worp te nemen
- door de bal te halen bij het opzwemmen van de volgende spelperiode.

Er is pas sprake van wisseling van balbezit als de doelverdediger of een medespeler de bal onder controle heeft. Wanneer dit niet het geval is, zal de gestrafte speler of zijn vervanger nog uitgesloten blijven.

5. De formulieren

5.1. Een overzicht

5.1.1. Rapportage formulier – scheidsrechter waterpolo

Gericht op bewaking van de kwaliteit van het fluiten en het beoordelen van de ontwikkeling van de kwaliteit van de scheidsrechters in het perspectief van eventuele promotie of degradatie naar een ander niveau is een systematiek ontwikkeld voor beoordeling. Dit formulier geeft de basis voor het vastleggen van die beoordeling

5.1.2. Het wedstrijdformulier

De thuisspelende vereniging zorgt voor een wedstrijdformulier. De ploegen (aanvoerders/coaches) zorgen dat het formulier ruim voor de wedstrijd juist wordt ingevuld. Elke ploeg is zelf verantwoordelijk voor de juistheid van de ingevulde gegevens. De jury zorgt voor het invullen van de kop van het formulier.

5.1.3. Waterpolo protest formulier t.b.v. protesterende ploeg

Voor het geval één of beide ploegen wil protesteren tegen de beslissing van de scheidsrechter(s), dient de protesterende partij zelf zorg te dragen voor een protestformulier. Het formulier dient binnen 15 min. na het einde van de wedstrijd te worden ingevuld en ondertekend door de aanvoerders en de scheidsrechter(s) en binnen 2x24 (excl. zondag) uur na de wedstrijd ontvangen te zijn door de betreffende 'competitieleider'. Op het wedstrijdformulier wordt door de jury aangetekend of er wel/geen protest is/wordt ingediend. De jury is niet verantwoordelijk voor de behandeling van het formulier.

5.1.4. Het formulier 'staken / protest' t.b.v. scheidsrechters

Dit formulier wordt door de scheidsrechter gebruikt voor zijn rapportage bij het protest en of het staken van de wedstrijd. De scheidsrechter zorgt zelf voor dit formulier.

5.1.5. Rapportage wangedrag via website

Via de KNZB-website kan de scheidsrechter inloggen en de rapportage van UMV,UMV4 invullen en digitaal versturen naar de tuchtcommissie. Een papieren versie wordt daardoor niet meer gebruikt.

5.2. Notaties op het wedstrijdformulier

5.3. Persoonlijke zware fouten

5.1.1. Rapportage formulier – scheidsrechter waterpolo

Rapportageformulier

K.N.Z.B.

Bond District Kring *

Wedstrijdnummer

Scheidsrechter.....	Collega.....
Wedstrijd.....	Tegen
Plaats.....	Klasse..... Uitslag-.....

Niveau van wedstrijd (4-6-8-10 punten)

Aard van wedstrijd (2-4-6-8-10 punten)

Hoe was de toepassing van

goed voldoende niet goed

- 1 Correcte kleding
- 2 Controle teams & instructie
- 3 Fluitsignaal & handgebaren
- 4 Samenwerking met alle functionarissen

2			
2			
2	1		
3	2		

- 5 Leiderschapsgedrag
- 6 Consequent optreden
- 7 Volgen van het spel & positie kiezen (spelinzicht)
- 8 Gele & rode kaart

5	3		
5	3		
5	3		
5	3		

- 9 Gewone fout

6	3		
---	---	--	--

- 10 Spelregeltechnische fouten
- 11 Uitsluitingsfout(en)
- 12 Strafworpfout(en)
- 13 U.M.V spelregel
- 14 U.M.V. 4 minuten spelregel
- 15 Voordeelregel

10	5		
10	5		
10	5		
10	5		
10	5		
10	5		

- 16 Beoordelingscijfer van de rapporteur (cijfer 1-10)

- 17

Behaalde punten	
Maximale punten	

Ruimte voor opmerkingen/aandachtspunten:

Deze rapportage werd besproken: kort en bondig / gedetailleerd *

Naam rapporteur..... Handtekening.....

Datum.....

* doorhalen wat niet van toepassing is Het gele rapportageformulier aan de scheidsrechter geven.

5.1.2. Het Wedstrijdformulier

WATERPOLO-COMPETITIE WEDSTRIJDFORMULIER										WEDSTRIJDVERLOOP				Verklaring afkortingen			
Thuisploeg:					Bezoekende ploeg:					TJDSTIP	ACTIE	B/W & NR	STAND	W = Wit	B = Blauw		
Bond										-				D = Doelpunt	S = Strafworp		
District	Datum:		Zwembad:							-				T = Time out	L = Letsel		
Kring			Plaats:							-				U20 = Uitsluiting voor 20 sec.			
Beker	Nummer:		Tijd (volgens rooster):			-				-				J20/S = Uitsl. 20 sec. + str.worp			
Toernooi	Klasse:		Aanvangstijd(werkelijk):			-				-				UMV=Uitsl. Met Verv. na 20 sec.			
					Eindtijd:			-		-				SUMV = Strafworp + Uitsl. Met Vervanging na 20sec.			
Reden afwijking aanvangstijd wedstrijd:										-				UMV4 = Uitsluiting Met Verv. na 4 minuten + strafworp			
Officials		Reg. Nr	Geen leg.	Voorletters en Achternaam						-				Rapporten UMV, UMV/4, Protesten en Staken binnen 2x24 uur indienen			
1e Secretaris										-				Uitsluiting oplopend teruglopend			
2e Secretaris										-				Van Tot Van Tot			
Tijd opnemer										-				1 21 59 39			
Tijd opnemer 30 -sec.										-				2 22 58 38			
Scheidsrechter(s):										-				3 23 57 37			
Time out ☐ Time out verlenging ☐	Thuisploeg:				Kleur:				-				4 24 56 36				
	Geen Leg.	Startnummer	Voorletters & achternaam		Gesp.	Nr.	Pers. fouten		-				5 25 55 35				
							1	2	3	-				6 26 54 34			
										-				7 27 53 33			
										-				8 28 52 32			
										-				9 29 51 31			
										-				10 30 50 30			
										-				11 31 49 29			
										-				12 32 48 28			
										-				13 33 47 27			
										-				14 34 46 26			
										-				15 35 45 25			
										-				16 36 44 24			
									-				17 37 43 23				
									-				18 38 42 22				
									-				19 39 41 21				
									-				20 40 40 20				
									-				21 41 39 19				
									-				22 42 38 18				
									-				23 43 37 17				
									-				24 44 36 16				
									-				25 45 35 15				
Aanv. (nr):	Coach:	Geel	Rood	Rapp	Ass. Coach:				Rood	Rapp	-			26 46 34 14			
		☐	☐	☐					☐	☐	-			27 47 33 13			
Time out ☐ Time out verlenging ☐	Bezoekende ploeg:				Kleur:				-				28 48 32 12				
	Geen Leg.	Startnummer	Voorletters & achternaam		Gesp.	Nr.	Pers. fouten		-				29 49 31 11				
							1	2	3	-				30 50 30 10			
										-				31 51 29 9			
										-				32 52 28 8			
										-				33 53 27 7			
										-				34 54 26 6			
										-				35 55 25 5			
										-				36 56 24 4			
										-				37 57 23 3			
										-				38 58 22 2			
										-				39 59 21 1			
										-				40 0 20 60			
									-				41 1 19 59				
									-				42 2 18 58				
									-				43 3 17 57				
									-				44 4 16 56				
									-				45 5 15 55				
									-				46 6 14 54				
									-				47 7 13 53				
									-				48 8 12 52				
									-				49 9 11 51				
Aanv. (nr):	Coach:	Geel	Rood	Rapp	Ass. Coach:				Rood	Rapp	-			50 10 10 50			
		☐	☐	☐					☐	☐	-			51 11 9 49			
Spelers uitgevallen door ongeval of ziekte:										Verklaring: door afwezigheid van bev. scheidsrechter(s)				52 12 8 48			
Kleur:	nr:	Wegens:			Kleur:	nr:	Wegens:			Verklaren aanvoerders akkoord te gaan met de leiding van				53 13 7 47			
										en				54 14 6 46			
Opmerkingen:										Akkoord aanvoerders (voor de wedstrijd) paraleren				55 15 5 45			
										en				56 16 4 44			
Einduitslag:										In het voordeel van:				57 17 3 43			
Handt. aanv./coach Thuisploeg:			Handt. aanv./coach Bezoekende ploeg:			Handtekening Scheidsrechter:			Handtekening Scheidsrechter:			58 18 2 42					
												59 19 1 41					
												60 20 0 40					
										Protest: Ja / Nee							
										Staken: Ja / Nee							
										Ontv. SR: Goed / Slecht							
										Extra formulier: Ja / Nee							

5.1.3. Waterpolo protest formulier t.b.v. protesterende ploeg☐

Bondscompetitie

☐

Dames

☐

Districtscompetitie

☐

Heren

☐

Kringcompetitie

☐

Jeugd

Waterpolo protestformulier

Wedstrijd _____

Datum _____

Scheidsrechter(s) _____

Speltijdopnemer _____

Secretaris _____

30-seconden
tijdopnemer _____

Grensrechter 1 _____

Grensrechter 2 _____

Uitslag _____ - _____ in het voordeel van _____

Met inachtnaam van het gestelde in het reglement (z.o.z.) wordt door de ploeg(en):

geprotesteerd tegen: _____

Handtekeningen:

Aanvoerder thuisspelende ploeg:

Aanvoerder bezoekende ploeg:

Scheidsrechter 1_____
Scheidsrechter 2

5.1.4. Het formulier staken / protest t.b.v. scheidsrechtersRapportnummer:
Niet invullen**STAKEN/PROTEST**RAPPORT van scheidsrechter(s)
.....Omtrent het staken van/of protest bij de wedstrijd, wedstrijdnummer
..... tegen Afdeling

gespeeld op dag, 20

Per geval één rapport indienen en het gebeurde duidelijk omschrijven.
Alle vragen beantwoorden. Eventueel de achterzijde gebruiken.
(Scheidsrechters kunnen afzonderlijk of gezamenlijk een rapport indienen.)

1. STAKEN:

De wedstrijd werd gestaakt na min.sec. spelen in de Periode.

Oorzaak:

.....
.....
.....
.....

2. PROTEST:

Geprotesteerd werd door vereniging

.....
.....
.....
.....

Geprotesteerd werd na min.sec. spelen in de Periode

HET RAPPORT BINNEN 24 UUR NA DE WEDSTRIJD ZENDEN AAN:Bonds bureau KNZB, Afdeling waterpolo
Postbus 7217, 3430 JE Nieuwegein

5.1.5 Rapportage wangedrag via website KNZB

Rapportage wangedrag via www.knzb.nl
Kijk bij "waterpolo / official / scheidsrechters"

Scheidsrechters pagina

Deze pagina is bedoeld voor waterpolo scheidsrechters.
Nadat u bent ingelogd, kunt u verschillende specifieke
scheidsrechtergegevens over uzelf inzien en beheren.

Inloggen

Gebruikersnaam:

Wachtwoord:

☐

onthouden (vereist cookies)

Login

Heeft u geen wachtwoord of bent u uw wachtwoord kwijt, klik dan [hier](#)

Waterpolo scheidsrechterspagina van Kees Willemsen

Overzicht

[Algemeen profiel](#)

[Beschikbaarheid](#)

[Mutatie](#)

[Wangedrag rapportage](#)

[Rooster](#)

Welkom op de persoonlijke scheidsrechterspagina van Kees Willemsen

Op het tabblad van uw [algemene profiel](#) kunt u inzien welke gegevens over u bekend zijn bij de
scheidsrechtercommissie van uw kring/district of de bond. Neem contact op met de secretaris van deze
commissie indien deze gegevens niet juist zijn.

Op het [beschikbaarheid](#) tabblad vindt u de gegevens die gebruikt worden door de indeler van
scheidsrechters (aansteller). Bent u niet tevreden over de manier waarop u wordt ingedeeld, kijk dan op
deze pagina om te controleren of alle gegevens wel kloppen.

Via het [mutatie](#) tabblad kunt u on-line enkele van uw gegevens aanpassen. De aanpassingen die u hier
maakt, zijn op deze pagina's direct zichtbaar. Het zal enkele dagen duren voordat de aansteller deze
aanpassingen ontvangt.

Indien u tijdens het fluiten wangedrag heeft waargenomen, dan moet u dit rapporteren. U kunt hiertoe
gebruik maken van het [wangedrag rapportage](#) tabblad zodat de tuchtcommissie direct kan beschikken over
de juiste gegevens.

Klik op het [rooster](#) tabblad om het actuele rooster in te zien van wedstrijden waarop u bent ingedeeld.

Disclaimer:
Aan de inhoud van deze pagina kunnen geen rechten worden verleend.
Uw gegevens worden als strikt persoonlijk beschouwd en zullen op geen enkele wijze aan derden worden verstrekt.
[uitloggen](#)

Rapportage wangedrag

Scheidsrechter(s)

Rapportage van: Kreuger , A.

Gefloten met:

Wedstrijd gegevens

Wedstrijdnummer:

Wedstrijd: Wave 2 **tegen** De Vliet (SG) 4

Afdeling: HL.H 1

Datum (dd-mm-jjjj): 19/1/2008

Aangeklaagde

Startnummer:

Voorletters:

Tussenvoegsel:

Achternaam:

Vereniging:

☒ speler / capnr: ☐ wit ☒ zwart

☐ coach

☐ anders:

Straf naamgeving: ☒ UMV ☐ UMV4

Beschrijving wangedrag

☒ Verbaal ☒ Fysiek ☐ Overige

Wangedrag (aankruisen wat van toepassing is)

A: Verbaal ☐ Beledigen in woord en/of gebaar

☐ Schelden

Wat werd precies gezegd?

Tegen wie gericht?

☐ Gebrek aan eerbied

Hoe uitte zich dit gebrek? Gaarne duidelijke omschrijving?

.....

B: Fysiek Beschrijf in enkele zinnen wat u waargenomen heeft:

.....

Was de slag, trap, stoot of andere gedraging boven of onder water?

- ☐ boven water ☐ onder water

Was de beweging van de speler onderdeel van een zwemmende beweging? ☐ ja ☐ nee

Was de beweging van de speler onderdeel van beweging naar de bal? ☐ ja ☐ nee

Valt uw waarneming in één van de volgende categoriën?

☐ slaan	☐ hand	☐ poging tot slaan
	☐ vuist	
☐ trappen		☐ poging tot trappen
☐ kopstoot		☐ poging tot kopstoot
☐ langdurig onderwater houden/verwurg		
☐ elleboogstoot		☐ poging tot elleboogstoot
☐ onbesuisd / onbeheerst spel		
☐ wangedrag jegens tegenstander		
☐ wangedrag jegens scheidsrechter		
☐ anders:		

Let op: Er zijn meerdere vormen van wangedrag in combinatie met elkaar mogelijk!

Beschrijving Wangedrag:

Waar in het bad deed de wangedrag situatie zich voor?

☐ op de helft van wit	☐ op de helft van blauw
☐ binnen de vijf meter	☐ buiten de vijf meter
☐ op de midvoor / midachter-plek	
☐ anders, namelijk:	

Hoeveel meter stond u er als scheidsrechter vanaf?

Zag u de situatie van de voorkant, de achterkant of de zijkant?

- ☐ voorkant ☐ achterkant ☐ zijkant

Wat ging er aan de situatie vooraf? Beschrijf de spelsituatie. Zoals: Welke ploeg had balbezit? Was het balbezit net gewisseld? Op welke speelhelft was de bal? Werd er ingezwommen? Werd de bal gepast of geschoten?

.....

Hoe lagen de spelers ten opzichte van elkaar?

.....

Waren er nog andere spelers bij de situatie betrokken? (welke spelers, noem kleur en mutsnummers)

.....

Werd de tegenstander geraakt?

- ☐ nee ☐ ja, wie werd geraakt
- ☐ geen lichamelijk letsel ☐ wel lichamelijk letsel
(b.v. kneuzing, blauw oog)
- ☐ geen materiële schade ☐ wel materiële schade
(b.v. bril, zwembroek)

Waar werd de tegenstander geraakt?

- ☐ recht in het gezicht ☐ bovenop het hoofd ☐ zijkant van het hoofd
- ☐ op een andere plek, namelijk:

Was er sprake van opzet?

- ☐ nee
- ☐ ja, uit welke houding of gedrag concludeert u dit?
-

Werd het wangedrag uitgelokt?

- ☐ nee ☐ ja, namelijk doordat:
-

Was beklagde reeds eerder lastig tijdens de wedstrijd?

- ☐ nee
- ☐ ja, waaruit bestond dat?

Andere relevante opmerkingen?

.....

.....

.....

Formulier verzenden

Datum (dd-mm-jjjj): 26-10-2007

Plaats: koudekerk a/d rijen

Voorbeeld weergave

5.2. Notaties op het wedstrijdformulier

Doelpunt

Bij een doelpunt wordt op het wedstrijdformulier genoteerd:

Het tijdstip waarop het gebeurde

De afkorting van een doelpunt = D

De kleur van de muts en het nummer van de speler die scoorde

De stand die bij het maken van het doelpunt ontstaat

Als er een doelpunt wordt gemaakt na het einde van een spelperiode moet de officiële eindtijd van de periode worden genoteerd.

Als een doelpunt wordt gemaakt uit een strafworp moet het doelpunt worden genoteerd met het tijdstip waarop het doelpunt is gescoord, ook al is dit hetzelfde tijdstip waarop de strafworp werd toegekend. (meestal is het tijdstip van scoren 1-sec. later)

Als een speler een doelpunt maakt in eigen doel moet de kleur van de muts en het nummer van die speler worden genoteerd. In het gedeelte "opmerkingen" op het wedstrijdformulier moet "bal in eigen doel" worden genoteerd.

Letsel, ongeval of ziekte

Bij uitval door letsel, ongeval of ziekte wordt op het wedstrijdformulier genoteerd:

Het tijdstip waarop het gebeurde

De afkorting van letsel = L

De kleur van de muts en het nummer van de speler die het betreft

Bij letsel mag geen stand worden ingevuld.

In de kolom persoonlijke fouten moet een horizontale streep worden geplaatst door alle lege vakjes.

(Er worden geen kruisjes geplaatst).

In het gedeelte "spelers uitgevallen door ongeval of ziekte" moet de kleur van de muts, het nummer en een korte omschrijving van het letsel worden genoteerd.

De scheidsrechter kan een speler toestemming geven voor de behandeling van een blessure gedurende maximaal drie minuten.

De scheidsrechter zal dit in een dergelijk geval kenbaar maken aan de jurytafel.

Dit geldt niet voor spelers met een bloedende wond. Zij moeten direct worden vervangen en zijn, zodra het bloeden bij de gewonde speler geheel gestelpt is, weer gerechtigd om als vervanger aan het spel deel te nemen.

Wisselen van mutsnummers

Het wisselen van mutsnummers tussen twee spelers is alleen toegestaan met toestemming van de scheidsrechter.

Op het wedstrijdformulier wordt dit genoteerd door achter het oorspronkelijke mutsnummer een schuine streep te plaatsen en het nieuwe mutsnummer daar achter te vermelden.

Voorbeeld: **speler W6 en W1 wisselen van muts**

Notatie: **1/6**

6/1

Afloop van een spelperiode

Na afloop van de 1e spelperiode moet op het wedstrijdformulier 1 regel worden overgeslagen.

In de daarop volgende regel moet worden begonnen met de 2e spelperiode.

Evenzo moet na afloop van de 2e en 3e periode 1 regel worden overgeslagen.

Als er gedurende de 1e periode geen notaties op het wedstrijdformulier plaatsvinden, moet er toch een regel worden overgeslagen. Dit geldt ook voor de 2e en 3e periode.

In het geval dat in de 2e periode ook geen notaties plaatsvinden, moet dus na de 1e periode twee regels worden overgeslagen voordat met de notaties van de 3e periode kan worden begonnen.

5.3. Persoonlijke zware fouten

De volgende persoonlijke fouten komen voor:

- U20 : Uitsluiting voor 20 seconden.
- U20/S : Uitsluiting voor 20 seconden + strafworp.
- S : Strafworp.
- UMV : Uitsluiting voor de duur met vervanging na 20 seconden.
- UMV4 : Uitsluiting voor de duur met vervanging na 4 minuten (ook als er tussentijds een doelpunt wordt gemaakt) + strafworp voor de tegenpartij.
- S/UMV : Strafworp met uitsluiting voor de duur met vervanging.

Toelichting persoonlijke fouten:

- U20 : Onjuist terugkomen van een gestrafte speler of vervanger waarvan de ploeg in balbezit is, of een speler waarvoor de scheidsrechter de overtreder een uitsluiting geeft voor 20-seconden.
- U20/S : Onjuist of te vroeg terugkomen van een gestrafte speler of vervanger, waarvan de ploeg niet in balbezit is. De speler of vervanger zal worden uitgesloten voor 20-seconden en een strafworp zal aan de tegenpartij worden toegekend. (Indien een gestrafte speler of vervanger te vroeg terugkomt, zal de tijd welke hij/zij te vroeg terugkomt, niet worden bijgeteld bij de nieuwe straf. De 20-seconden gaan opnieuw in op het moment van de overtreding) Het is een speler of vervanger die voor 20 seconden is uitgesloten, toegestaan om weer in het speelveld te komen, conform de spelregels zoals verwoord in dit cursusboek.
- UMV : Het tonen van gebrek aan eerbied; gehoorzaamheid weigeren, grof taalgebruik en het in diskrediet brengen van het waterpolospel, ook tijdens rust, time-out en doodspel.
- UMV4 : Grof optreden; de betrokken speler is uitgesloten, na 4 min. vervangen.
- S/UMV : Een niet gerechtigde speler.

3e Persoonlijke fout

Bij elke 3e persoonlijke fout die ontstaat uit een U20 moet de secretaris de rode vlag opsteken. Wanneer een 3e persoonlijke fout ontstaat als gevolg van het toekennen van een S moet de secretaris onmiddellijk de rode vlag opsteken en herhaalde fluitsignalen geven en hiermee doorgaan tot de scheidsrechter dit opmerkt. De gestrafte speler moet eerst worden gewisseld voordat de strafworp kan worden genomen.

4e Persoonlijke fout

Indien een speler zijn 3e persoonlijke fout heeft opgelopen en hij begaat nog een aanvullende zware fout dan moet dit eveneens op het wedstrijdformulier worden genoteerd met een vierde kruisje naast de kolom persoonlijke fouten.

Persoonlijke (zware) fouten U20, U20/S en S

Bij elke "zware" fout U20, U20/S en S wordt op het wedstrijdformulier genoteerd:

- het tijdstip waarop het gebeurde
- de afkorting van de overtreding
- de kleur van de muts en het nummer van de speler die het betreft
- één kruisje in de kolom "persoonlijke fout" achter de naam van de gestrafte speler |X|

Persoonlijke (zware) fouten UMV en UMV4 en S/UMV

Bij elke "zware" fout UMV, UMV4 en S/UMV wordt op het wedstrijdformulier genoteerd

- het tijdstip waarop het gebeurde
- de afkorting van de overtreding
- de kleur van de muts en het nummer van de speler die het betreft
- één kruisje in de kolom "persoonlijke fout" en in de overige lege kolommen een horizontale streep |X|--|

Bij een "zware fout" mag geen stand worden ingevuld in de kolom wedstrijdverloop. Het vakje in de betreffende kolom op het wedstrijdformulier moet worden opengelaten.

Als een scheidsrechter twee spelers op hetzelfde tijdstip heeft uitgestuurd dan moet dit voor elke speler afzonderlijk op het wedstrijdformulier worden genoteerd.

Dus elke zware overtreding op een aparte regel.

Gewone persoonlijke fouten

Als een scheidsrechter fluit voor gewone overtredingen wordt er op het wedstrijdformulier niets genoteerd.

Time-outs

Als een scheidsrechter en/of secretaris fluit voor een time-out wordt er op het wedstrijdformulier genoteerd:

een kruisje in de kolom "Time-out" bij de aanvragende ploeg

het tijdstip waarop de time-out werd aangevraagd

de afkorting van een time-out = **T**

de kleur van de muts van de aanvragende ploeg

En tenslotte

Scheidsrechters dienen tijdens de wedstrijden alleen de taken uit te voeren die in dit cursusboek zijn weergegeven.

Het geven van aanwijzingen of het coachen van een team is achter de jurytafel niet toegestaan.

Men dient zich als scheidsrechter neutraal op te stellen.

De scheidsrechter heeft het recht W-functionarissen, die zich niet aan deze regel houden, te vervangen.

De scheidsrechter wijst de jurytafel er op dat, als er iets mis gaat, bijv. kapotte klok, vergeten de 35-seconden terug te zetten, een fluitsignaal hem daarop attent maakt.

Het is de bezoekende ploeg toegestaan iemand bij de jurytafel vanaf het begin van de wedstrijd aan de jury toe te voegen. Deze functionaris/jury lid dient zich te kunnen legitimeren d.m.v. een geldig W-legitimatie bewijs.

6. De cursus Z - Scheidsrechter

6.1. Eerste bijeenkomst

1. Introductie

Aandachtspunten : plaats van de scheidsrechter
: opbouw en doel van de lessen
: inhoud en eisen van het examen
: normen wanneer men geslaagd is

3. Instaptoets maken : zie 7.1.1 pag.. 71

Doelstelling : Wat is het kennisniveau van de cursisten betreffende de spelregels
Tijd : De tijd voor het maken van de instaptoets is 15 minuten
Bespreken : De antwoorden van de instaptoets bespreken
Antwoorden : Uitdelen antwoordblad (zie 8.1 pag. 91 docenten deel)

3. Spelregels en reglementen

Doelstelling : De cursist informeren over de te behandelen spelregels en reglementen

Inhoud : De te behandelen spelregels en reglementen:

- a. speelveld en wedstrijd materiaal WP 1
- b. doelen WP2
- c. de bal WP3
- d. de mutsen WP4
- e. de ploegen en vervangers WP5
- f. leiding en spelregels E22, E24, E25 en officials WP6
- g. de speeltijd E23, speluur WP11
- h. begin van het spel WP13
- i. doelpunt maken WP14
- j. herbeging na een doelpunt WP15
- k. doelworp WP16
- l. hoekworp WP17

4. Communicatie/handgebaren

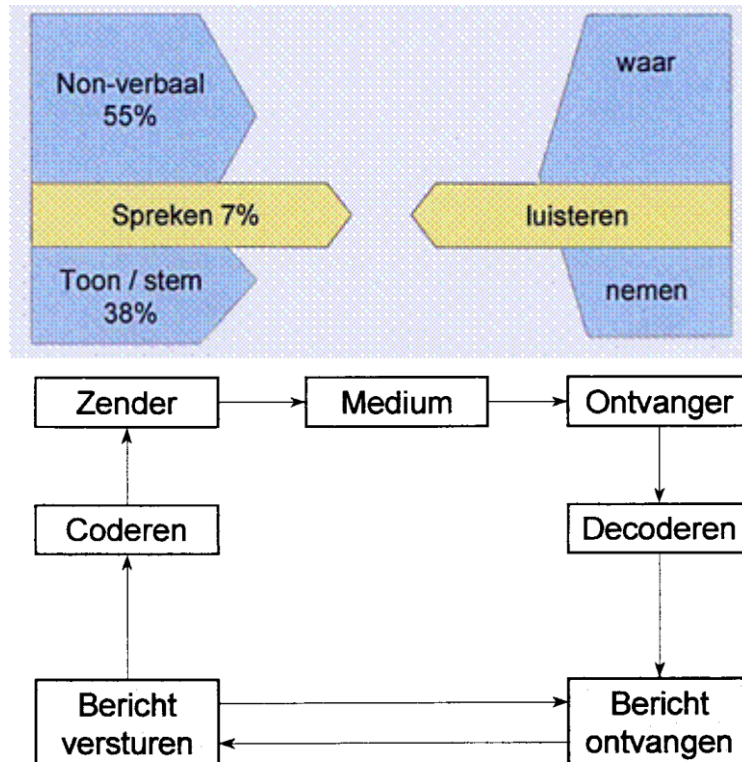
Doelstelling : De cursist informeren over de gebaren

Het belang van gebarentaal bij een waterpolowedstrijd - inleiding communicatie

Communicatie is een doorlopend proces waar iemand met een bepaalde bedoeling informatie geeft aan een ander. Bovendien moet duidelijk zijn dat communicatie een doel heeft.

Een voorwaarde om goed samen te werken aan het gezamenlijke doel is dan ook een goede / effectieve communicatie tussen de groepsleden (in dit geval de SR en de jury en grensrechters). Uit onderzoek is gebleken dat de belangrijkste manier van communiceren verloopt door non-verbale communicatie.

Voor de scheidsrechter en zijn (zwembad)omgeving is dit niet anders. Daarom zijn de afspraken en codes (gebaren) die door ons scheidsrechters worden gemaakt van zeer groot belang. (Je kunt nu eenmaal niet naar de jurytafel lopen om een uitsluiting door te geven terwijl het spel gewoon door gaat.) Er is sprake van effectieve communicatie tussen groepen wanneer de ontvanger de boodschap van de zender op dezelfde manier interpreteert als de zender het heeft bedoeld, met andere woorden dat men elkaar begrijpt. In het onderstaande plaatje is vereenvoudigd weergegeven wat er tijdens een proces van communiceren gebeurt.

De ontvanger kan een boodschap alleen juist interpreteren als hij:

- de inhoud begrijpt, met andere woorden als hij de gebruikte woorden c.q. gebaren kent en aan deze woorden en gebaren dezelfde betekenis toekent als de zender.
- begrijpt hoe de boodschap moet worden opgevat, dat wil zeggen weet welke bedoeling de zender ermee heeft.

Aangezien gebarentaal een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de communicatie over en weer tussen SR en mensen achter de jurytafel zal bij dit onderdeel de nadruk komen te liggen op het non-verbale aspect van de communicatie.

Alle gedrag, met woorden en zonder woorden, in aanwezigheid van een ander mens, van wie men zich bewust is, is communicatie.

Bovenstaande aanname is onweerlegbaar. Mensen beïnvloeden elkaar onophoudelijk, alleen al door hun aanwezigheid. Dat gebeurt ook als ze het niet bedoelen en vaak in een richting die ze niet bedoelen. Denk aan de scheidsrechter die, zich onbespied waant en moe van een werkdag de schouders laat hangen en ongegeneerd geeuwt en vervolgens verder sloft. Het laat zich gemakkelijk raden wat de effecten van deze waarschijnlijk onbedoelde communicatie kunnen zijn op de spelers waarmee hij straks te maken krijgt. Het is trouwens in ieder geval belangwekkend om hier te vermelden dat in de communicatie, dus beïnvloeding van elkaar, woorden doorgaans minder zwaar tellen dan het gedrag dat ze begeleidt, vooraf gaat of volgt. Een parallel met de "scheidsrechterstaal" valt te trekken. Wanneer een scheidsrechter fluit voor een overtreding en het bijbehorende (voorgeschreven) gebaar maakt, dan communiceert hij meestal veel meer dan alleen de fout, de straf en het voordeel. Van het grootste belang is dat de SR.'s (en de functionarissen) de tekens op duidelijke en ondubbelzinnige wijze en goed zichtbaar laten zien voor spelers, officials en toeschouwers.

5. Maken afspraak voor fluiten oefenwedstrijd

6. Huiswerkopdrachten

- Bezoek, met een andere cursist, een waterpolowedstrijd.
Kijk aandachtig naar de SR en let daarbij vooral op:
 - a. instelling
 - b. stemming
 - c. conditie, zowel lichamelijk als geestelijk
 - d. acceptatie van de SR door spelers, coach en publiek
 - e. schrijf e.a. in het kort op ter bespreking op de volgende cursusbijeenkomst
 - f. geef aan welke "bekwaamheden" je miste en/of twijfelachtig vond.
- Bestudeer de behandelde spelregels en reglementen van deze 1e bijeenkomst.
- Maak vragen behorende bij huiswerkopdracht 1e bijeenkomst
(zie 7.1.2 van dit cursusboek blz. 73 van dit cursusboek)
- Bestudeer voor de 2e bijeenkomst de Reglementsartikelen over:
 - a. Neutrale inworp WP18
 - b. Vrije worpen WP19
 - c. Gewone overtredingen WP20
 - d. Signalen en tekens in het KNZB waterpoloreglement bijlage B

7. Evaluatie

6.2. Tweede bijeenkomst

1. Behandelen van de huiswerkopdrachten

- Verslag van de gevolgde waterpolowedstrijd
- Behandelen spelregels en reglementen 1e bijeenkomst
- Bespreken vragen van huiswerkopdracht 1e bijeenkomst
- Uitdelen antwoorden vragen huiswerkopdracht 1e bijeenkomst (8.2 blz. 90 docenten deel)

2. Spelregels en reglementen:

- Doelstelling : De cursist informeren over de te behandelen spelregels en reglementen
- Inhoud : Te behandelen spelregels
 - a. Neutrale inworp WP18
 - b. Vrije worpen WP19
 - c. Gewone overtredingen WP20

3. Arbitrage (deel 1) introductie en aspecten

Inleiding Arbitrage

Arbitrage is de werkzaamheid van arbiters. De arbiter (de scheidsrechter) is de persoon die in een ontstaan of mogelijk geschil een schikking treft die voor beide partijen bindend zal zijn.
(Van Dale- Groot Woordenboek der Nederlandse Taal)

In dit hoofdstuk geven we onze opvattingen weer over de betekenis van het scheidsrechteren in de waterpolosport. De bedoeling van deze tekst is om je enerzijds kennis te laten nemen van onze manier van kijken naar het scheidsrechteren, anderzijds om je aan het "denken" te zetten over jouw eigen opvattingen, die je soms nauwelijks bewust bent.

Voor we op dit scheidsrechteren ingaan, schrijven we eerst iets over onze opvattingen over waterpolo zelf.

Waterpolo, een veelheid aan verschijningsvormen

Waar mensen vandaag de dag aan WP doen kan dat van alles betekenen.

Zo kan iemand 3 keer per week trainen en elk weekend competitie spelen. Een ander speelt zonder veel voorbereiding een ongecompliceerd onderling wedstrijdje en doet in het competitie-loze tijdperk mee aan een "feestelijk toernooi".

Sport is niet langer meer alleen voor jonge mensen die er wat van kunnen, die regelmatig trainen en die in competitieverband hun krachten meten.

Naast het willen presteren, wordt er gesport vanuit andere motieven, zoals gezelligheid, het ervaren van spanning, het streven naar gezondheid en fitness, enz.

Een en ander heeft er toe geleid dat de aard van een sportieve ontmoeting, zoals een WP- wedstrijd, uiteen kan lopen van gezellig en uiterst tolerant tot hard en op het scherp van de snede.

Zo zal de ene speler het water ingaan om zich plezierig en ontspannend uit te leven in een samenspel waar de uitslag snel vergeten is en zal de ander het spel ervaren als een geregeld conflict waarin hij erop gespist is de uiterste grenzen van wat mag en kan binnen de regels te verkennen om tot winnen te komen. Altijd echter is er de (betrekkelijke) veiligheid, zekerheid in het kader van de afspraken, de regels, waarbinnen het spel zich voltrekt. Wel zal de wijze waarop met de regels wordt "omgegaan" verschillen, al naar gelang de sfeer en het niveau waarop het spel plaatsvindt. Een topwedstrijd kent een andere instelling en technisch niveau van zowel spelers als arbiters dan een ontmoeting op recreatieniveau.

Waterpolo is veelkleurig

De ene waterpolowedstrijd is de andere niet. Als scheidsrechter moet je een wedstrijd "aanvoelen", wordt er gezegd. Een veel gehoorde kreet, maar wat betekent dat nu in de praktijk? Denk eens aan de wijze waarop een jeugdwedstrijd met beginnende poloërs verloopt en vergelijk de spelkenmerken eens met een wedstrijd van regelmatig trainende en geroutineerde spelers van een team in de hoofd- of eerste klasse.

Het zal duidelijk zijn dat er veel verschillen zijn waar te nemen. En wel qua:

- technisch kunnen
- conditie
- tactiek
- omgaan met medespelers en tegenstanders
- spelregeltoepassing van de spelers
- omgaan met de officials

Zo zal een scheidsrechter in de jeugdsituatie, ondanks toepassing en respect voor dezelfde regels andere maatstaven aanleggen dan bij een seniorenwedstrijd.

Sport, en daarmee ook waterpolo, krijgt zijn vorm vanuit de wisselwerking tussen de "vraag" en het "aanbod". De "vraag" ontstaat door ondermeer de behoefte, wensen en mogelijkheden die er zijn bij de deelnemers. Het "aanbod" wordt gevormd door dat wat verenigingen en de bond middels hun functionarissen en officials aanbieden.

Waterpolo is meer dan alleen maar "doen"

De betekenis van waterpolo voor deelnemers is tweërlei. Het gaat namelijk om het bewegen "an sich" en om het kunnen en "beter kunnen". Het gaat om het beleven en presteren en ieder mens geeft daar op eigen wijze inhoud aan. Om die inhoud effectief te kunnen bepalen heeft de waterpoloër nogal wat "bekwaamheden" nodig.

We onderscheiden daarbij:

- **Het technische aspect**
Het gaat hierbij om technische, tactische en conditionele zaken, nodig om aan waterpolo te kunnen deelnemen.
- **Het omgangsaspect**
Immers waterpolo gebeurt met en/of tegen anderen, meestal onder leiding van andere betrokkenen als scheidsrechters, coaches, e.d.
Sporters en officials zijn allemaal mensen met eigen belangen, kwaliteiten, enz.
- **Het kritische aspect**
Waterpoloërs moeten in staat zijn zich het "hoe en waarom" af te vragen van hun eigen sportsituatie, de daarin heersende normen en de wijze van omgang met elkaar. Dan is het mogelijk eventuele veranderingen aan te brengen.
Een bekwaame sportbeoefenaar is in staat geschreven en ongeschreven regels kritisch te bezien. Op grond van zijn eigen omstandigheden en behoeften kan hij de betrekkelijkheid van een en ander inzien.

Het kritisch durven terugkijken naar eigen handelen in gedane waterpolosituaties, vooral ten aanzien van het omgaan met medespeler en tegenstander en officials, vanuit het standpunt van gemeenschappelijke behoeften aan spelplezier en waardering daarvoor, bepaalt de "groei" van de waterpolosportman of -vrouw.

4. De scheidsrechter voor de wedstrijd**Inleiding**

Wanneer je regelmatig waterpolowedstrijden bezoekt of zelf een polowedstrijd speelt of als coach een ploeg begeleidt, dan krijg je te maken met "de man/ vrouw in het wit".

Hij kan al aanwezig zijn omdat hij al een wedstrijd heeft gefloten of hij komt zeker 45-minuten voor de geplande wedstrijd aan.

Net zoals een speler naar een wedstrijd toe leeft of een coach zich met zijn ploeg op een wedstrijd voorbereidt, zal ook een scheidsrechter zich op zijn wedstrijd moeten voorbereiden.

Vorbereiding

Een goede voorbereiding zal de wedstrijd ten goede komen. Voor een scheidsrechter zal het zich goed voorbereiden als voordeel hebben dat hij zelfbewuster aan de kant staat, wat als gevolg heeft dat de mensen waarmee hij moet samenwerken of die onder zijn leiding een wedstrijd spelen het gevoel krijgen dat zij met iemand te maken, die "hart" voor zijn sportliefhebberij heeft.

De voorbereiding heeft te maken met de manier waarop je naar een wedstrijd toe leeft.

Je zult dan simpele problemen hebben op te lossen zoals:

- waar is het zwembad en hoe laat moet ik weg om op tijd te zijn?
- Is mijn kleding in orde?
- Welke ploegen zijn het en wie speelt er thuis?
- Wat moet ik ook al weer allemaal doen als ik in het zwembad ben?

Met het laatste komen we aan de handelingen die de SR als voorbereiding vóór de wedstrijd in het bad moet verrichten.

Deze handelingen hebben te maken met:

- de ploegen (coach, aanvoerder, legitimatiekaarten, nagels, sieraden, praatje, enz.)
- de materialen (klokken, vlaggen, doel, netten, bal)
- de jury (wedstrijdformulier, legitimatiekaarten, afspraken, enz.)

Je zult zeker moeten weten welke handelingen je dient te verrichten vóór de wedstrijd om tijdens de wedstrijd niet voor onaangename verrassingen te komen staan.

De wijze waarop je een en ander uitvoert, hoe je bijvoorbeeld, de spelers, jury, en andere belanghebbenden benadert, is mede bepalend voor de startsituatie van de wedstrijd.

De invulling die je zelf geeft aan de voorbereiding van de wedstrijd bepaalt hoe goed of slecht de start zal zijn van de relatie tussen de SR en de andere belanghebbenden (jury, spelers, toeschouwers).

5. Oefening in gebarentaal

Spelregels waterpolo bijlage B (tekens te gebruiken door de officials)

6. Afspraak maken voor fluiten oefenwedstrijd

7. Huiswerkopdrachten

- Bezoek een waterpolowedstrijd en kijk naar de handelingen die een SR verricht:
 - a. Voordat hij het eerste fluitsignaal geeft.
 - b. Wat valt je daarbij op, vergeleken met datgene dat je op de cursus hebt besproken.
 - c. Geef aan waar het volgens jou aan ligt dat er verschillen te constateren zijn.
 - d. Maak hiervan een kort verslag.
 - e. Maak een kort verslag van de handelingen die de SR en de overige officials naar elkaar toe verrichten
- Bestudeer het hoofdstuk arbitrage (deel 1)
- Bestudeer het hoofdstuk de scheidsrechter voor de wedstrijd
- Bestudeer de behandelde Reglementsartikelen van de 1e en 2e bijeenkomst:
- Bestudeer voor de 3e bijeenkomst de Reglementsartikelen over:
 - a. uitsluitingsfouten WP21
 - b. Strafworpfouten WP22
 - c. Strafworpen WP23
 - d. Signalen en tekens in bijlage B KNZB-reglement waterpolo
- Maken vragen behorende bij huiswerkopdracht 2e avond (zie 7.2.1 van dit cursusboek blz. 75)

6.3. Derde bijeenkomst

1. Behandelen van de huiswerkopdrachten

Verslag van de gevolgde waterpolowedstrijd

Behandelen spelregels en reglementen 1e en 2e bijeenkomst

Bespreken vragen van huiswerkopdracht 2e bijeenkomst

Uitdelen antwoorden vragen huiswerkopdracht 2e avond (8.3 blz. 93 docenten deel)

2. Spelregels en reglementen

Doelstelling : de cursist informeren over de te behandelen spelregels en reglementen

De inhoud : de te behandelen spelregels en reglementen:

a. Uitsluitingsfouten WP21

b. Strafworpfouten WP22

c. Strafworpen WP23

3. Toets behandelde onderwerpen 1e en 2e bijeenkomst (7.5 blz.87 docenten deel)

4. Arbitrage (deel 2) waarnemen, actie, resultaat

Inleiding

Als je rekening wilt houden met dat wat we hiervoor over waterpolo schreven, dan leidt dit tot consequenties zowel voor trainer(s), bestuurders e.a., als voor de scheidsrechter. Al deze functionarissen "bemiddelen" immers tussen de deelnemer met zijn wensen en verwachtingen t.a.v. het waterpolo. Als scheidsrechter zal je dus in staat moeten zijn om dat wat de deelnemers in het waterpolo zoeken aan te voelen; als scheidsrechter ben je "leider" in de waterpolosituaties die enerzijds rekening heeft te houden met deelnemersbehoeften en anderzijds ervoor dient te zorgen dat het spel binnen de ruimte die de regels toestaan geschiedt. Bij het vaststellen van het profiel van de scheidsrechter worden die taken van de scheidsrechter duidelijk.

Hoe komt de SR tot handelen?

Een van de kenmerken van WP is, dat de deelnemers zich aan de spelregels houden. Een sportwedstrijd kent immers een afspraakkarakter. Het handelen van de SR zal er op gericht zijn die afspraken na te komen. Hier zal een altijd optredend spanningsveld met de speler(s) zijn die naast de (beperkende) afspraken eigen behoeften kent die met het presteren en winnen te maken hebben. Concreet betekent dit dat een van de taken van de SR is om de WP-situatie, waar binnen hij is aangesteld, te vergelijken met de situaties die door de spelregels beschreven worden. Die situatie wordt beoordeeld. Wanneer een polosituatie niet past binnen het kader van die regels dan is dit een foute situatie en dient de SR er naar te handelen. Ten aanzien van het handelen merken wij op, dat arbitrerende meer is dan alleen maar regeltoepassing. Immers de SR vervult bij uitstek een leidinggevende rol in de WP-situatie en ondanks de sterke reglementering van zijn handelen kan ook hij vele keuze mogelijkheden ten aanzien van zijn optreden ervaren.

Niet alleen het beslissen "an sich", maar vooral de manier waarop hij de beslissingen uitdraagt (en zijn optreden om de wedstrijd heen) bepaalt hoe goed of slecht de relatie tussen de spelers of spelersgroep is.

Tevens zijn wij ons terdege bewust van een groot aantal factoren, dat het scheidsrechteren bij WP extra kunnen bemoeilijken.

Denk aan de snelheid van het spel, de soms gebrekkige techniek van de spelers, de soms ongepaste reacties van spelers en andere beslissingen, het feit dat een groot gedeelte van het lichaam van de poloër onzichtbaar is, enz.

De taak van de SR is dus gecompliceerd. Bij een simpele voorstelling van zaken gaat men er vanuit dat de overtreding objectief vast te stellen is en tot de vastgestelde gevolgen leidt in de zin van sancties e.d. Duidelijkheid is dan voor ieder aanwezig.

Alvorens je een beslissing neemt om voor een overtreding te fluiten, gebeuren er een aantal zaken waarop je als scheidsrechter wel of geen invloed hebt. Sommige acties zijn van nature ingebouwd in je persoonlijkheid, andere acties zijn aangeleerd en daarom ook te beïnvloeden en aan te passen.

Een voorbeeld:

Je ziet een speler een overtreding maken. Op datzelfde moment heb je een keuze om te communiceren met de spelers in het speelveld of niet. Door hierop te reageren ben je direct betrokken met de spelsituatie. Afhankelijk van diverse invloeden (spelers, collega-scheidsrechter, coaches, publiek, media enz) krijgt jouw beslissing een plaats in het spel. In het onderstaande overzicht worden de invloeden tijdens het nemen van een beslissing weergegeven.

	Invloed SR	Overige invloeden
Spelsituatie	Wat gebeurde vooraf?	Spelersbehoefte
	Stemming	Verwachting coaches
	Instelling	Verwachting publiek
	Fysieke en mentale conditie	Voorgeschiedenis
	Ervaring	Onderlinge Rivaliteit
	Ervaring collega	
Waarnemen	Spelregelkennis	Waarnemingsvermogen
	Kennis van het spel	Wedstrijdverloop
	Waarnemingsvermogen	Lichaamsbouw speler
	Wedstrijdverloop	Conditie van de speler
	Vooroordelen t.o.v. team	
	Vooroordelen t.o.v. speler	
Interpretatie	Wel of niet toetsen	Houding van spelers
	aan de spelregels	Houding van de coaches
	Ervaring SR	Beïnvloeding van publiek
Beslissen		Gewenst of verwacht effect van
		spelers, coaches en publiek
Handelen	Uitdragen van de beslissing	
	Wijze van optreden	
	Charisma SR	
	Samenwerking collega	
Effect	Afhankelijk van waarnemen, interpretatie, beslissen en handelen	

Vaak is het nemen van een beslissing een natuurlijke actie en wordt door iedereen geaccepteerd. Zoals het figuur ook aangeeft is het effect niet te voorspellen maar kan toch door nogal wat factoren (zie invloed SR) worden beïnvloed. Met name de wijze van handelen (gebaren en fluitsignaal) zal de acceptatie van je beslissing worden gewogen door je omgeving. Het is daarom belangrijk om dit conform de spelregels en algemeen bekende gebaren te communiceren. Voer je gebaren daarom rustig en in grote bewegingen uit. Maak daarbij uitsluitend de minimaal noodzakelijke gebaren. Voorkom onduidelijkheden.

5. Oefening in gebarentaal

Spelregels waterpolo bijlage B (tekens te gebruiken door de officials)

6. Afspraak maken voor fluiten oefenwedstrijd

7. Huiswerkopdrachten

- Bezoek een waterpolowedstrijd en kijk naar de handelingen die een SR verricht:
 - a.** Wat deed hij goed.
 - b.** Wat deed hij volgens jou verkeerd.
 - c.** Welke beslissingen zou jij genomen hebben.
 - d.** Maak hiervan een kort verslag.
- Bestudeer het hoofdstuk arbitrage (deel 2)
- Bestudeer de behandelde Reglementsartikelen van de 1e, 2e en 3e bijeenkomst:
- Bestudeer voor de 4e bijeenkomst de Reglementsartikelen over:
 - a.** Persoonlijke fouten WP24
 - b.** Ongeval, letsel of ziekte WP25
- Maken vragen behorende bij huiswerkopdracht 3e avond (zie 7.3.1 van dit cursusboek blz. 81)

6.4. Vierde bijeenkomst

1. Behandelen van de huiswerkopdrachten

- Verslag van de gevolgde waterpolowedstrijd
- Behandelen spelregels en reglementen 1e en 2e en 3e bijeenkomst
- Bespreken vragen van huiswerkopdracht 3e bijeenkomst
- Uitsdelen antwoorden vragen huiswerkopdracht 3e avond (8.4 blz. 99 docenten deel)
- Uitsdelen antwoorden toets 3e avond (8.5 blz. 103 docenten deel)

2. Spelregels en reglementen

Doelstelling : De cursist informeren over de te behandelen spelregels en reglementen.

Inhoud : De te behandelen spelregels en reglementen:

- a. Persoonlijke fouten WP24
- b. Ongeval, letsel of ziekte WP25

3. Arbitrage (deel 3) fluiten in de geest van de wedstrijd

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het fluiten in de geest van de wedstrijd. Als je zelf speelt heb je ervaren hoe het is, als een scheidsrechter het spel niet "aanvoelt". Om in de geest van de wedstrijd te kunnen fluiten is één van de belangrijkste factoren ERVARING. En dat is nou precies wat ontbreekt bij een startende scheidsrechter. Op de cursusbijeenkomst wordt je al geconfronteerd met het geven van leiding maar hierbij gaat het nog niet om de knikkers. Toch is er nog één punt belangrijk, die je ongeacht het niveau dat je fluit, altijd van toepassing is namelijk; BEHEERSING VAN DE SPELREGELS. Het helpt natuurlijk als je spelsituaties herkent (Denk aan 1-0, 2-1 etc.) en weet hoe bepaalde situaties opgelost kunnen worden. Maar herkennen is toch nog anders dan diezelfde situatie begeleiden als scheidsrechter. Van een scheidsrechter wordt verwacht dat hij zijn nek uitsteekt als er een spelsituatie ontstaat waarbij een ploeg in de aanval ook daadwerkelijk het behaalde voordeel kan omzetten naar een doelpunt. Je moet daarbij rekening houden met veel verschillende invloedsfactoren.

- Kan ik het gehele speelveld overzien?
- Kan de aanvallende ploeg doorgaan met de aanval als ik niet fluit?
- Moet ik juist sneller fluiten om de aanval door te laten gaan?
- Moet ik voordeel geven of juist niet?

In het algemeen kun je zeggen dat een overtredende ploeg GEEN voordeel mag halen uit een gewone of zware overtreding. Zeker in het begin van je scheidsrechtercarrière ben je al blij als je alle spelregels uit elkaar weet te houden en op de juiste manier weet toe te passen. Toch getuigt het van durf om de hierboven opgesomde invloedsfactoren mee te nemen in je beslissing.

Dit alles vraagt bepaalde vaardigheden van een scheidsrechter. Allereerst moet de scheidsrechter zelf kennis over bepaalde technische en technische vaardigheden beschikken.

Daarbij moet hij bepaalde specifieke ploegtactieken herkennen en op waarde weten in te schatten. Tot slot is de herkenning van individuele spelerskwaliteiten van belang (Denk hierbij bijvoorbeeld aan de sterke midvoor of bewegelijke midachter). Deze vaardigheden helpen bij het maken van de juiste beslissing.

Daarnaast zijn er enkele handvatten die je een betere scheidsrechter maken;

- Fluit niet onnodig voor gewone fouten
- Laat zien dat je het spel overziet.
- Beloon actief spel (geef geen cadeautjes weg, maar bestraf overtredingen)

In zijn algemeenheid geldt;

- Bij een kleine voorsprong van de actieve aanvallende ploeg
- Gewone fout: niet fluiten tenzij het voordeel teniet wordt gedaan
- Zware fout: sneller fluiten zodat het maken van de zware fout niet leidt tot nadeel van de aanvallende ploeg

Bij een grote voorsprong van de aanvallende ploeg

- Gewone fout: niet fluiten tenzij het voordeel teniet wordt gedaan
- Zware fout (U20, U20/S, S, UMV, S/UMV, UMV4): sneller fluiten zodat het maken van de zware fout niet leidt tot nadeel van de aanvallende ploeg.

Belangrijk:

Zeker als startende scheidsrechter zijn de spelregels je enige houvast. Dit is dan ook je startpunt bij het beoordelen en fluiten voor bepaalde situaties. Hoe meer ervaring dat je krijgt, hoe beter je zaken als voordeel geven en fluiten in de geest van de wedstrijd kunt toepassen.

4. Diverse formulieren

- UMV4, / UMV
- Staken / Protest
- Protestformulier t.b.v. protesterende partij

5. Het maken van een rapport

Tijdens een wedstrijd hebben er twee vervelende voorvallen voorgedaan. Het eerste voorval leidde tot een UMV; het tweede leidde tot een UMV4

UMV

Wit 9 (J. Jansen startnr. 37-00322) liet tijdens het vierde part duidelijk merken dat hij niet eens was met de manier waarop jij de wedstrijd leidde. Dit deed hij op een dergelijke manier (schuttingtaal en provocerende gebaren) dat jij wel genoodzaakt was hem te verwijderen, met vervanging na 20 sec. Tien minuten na afloop van de wedstrijd kwam hij zijn excuus aanbieden.

UMV4

Na een doelpunt van B6 (J.de Kastop startnr. 68-00215) op 3.29 in het vierde part gebeurde er iets in het water. Jij gaf net het nummer door van de doelpuntenmaker, toen je vanuit je ooghoeken zag dat B6 bij het weg zwemmen naar zijn eigen helft iets zei tegen W7 (H. Vliegop startnummer 67-00105). Toen nam je duidelijk waar dat W7 niet aarzelde en met een gebalde vuist uithaalde en dat deze terecht kwam op de neus van B6.

Maak van beide situaties een rapport op. (zie rapportageformulier)

Protest:

Bij een wedstrijd wordt tijdens "dood" spel een speler van de witte ploeg uit het speelveld gezonden (W4). B9, die de bal in zijn bezit had, speelt de bal naar B4, die op de plaats van de tweede overtreding ligt en die gelijk op het doel schiet en daardoor een doelpunt maakt. De "witte" partij maakt hiertegen bezwaar en jij besluit de bal opnieuw te laten nemen door B4. Na afloop van de wedstrijd kan door één van of beide ploegen een protest worden ingediend. Scheidsrechter geeft dit aan op het wedstrijdformulier en zet zijn/haar handtekening op het door de betreffende ploeg ingevulde protestformulier.

Vul als SR een protestformulier in.

6. Oefening in gebarentaal

Spelregels waterpolo bijlage B (tekens te gebruiken door de officials)

6.5. Evaluatie cursus Scheidsrechter

Mijn eigen optreden vind ik:

Over de behandelde onderwerpen tijdens de cursus wil ik het volgende opmerken:

De bijeenkomsten tijdens de cursus heb ik ervaren als: wel- of niet relevant:

Mijn opmerkingen t.a.v. de cursusinhoud zijn:

Tot dusver heb ik geleerd:

Ik wil nog leren:

Ten aanzien van de docenten wil ik het volgende opmerken:

De relatie met de waterpolo-werkelijkheid ervaar ik als:

Veel succes bij het examen tijdens de vijfde bijeenkomst

7. De praktijk en de training voor het examen

7.1. Eerste bijeenkomst

7.1.1. Instaptoets

1. 15 Minuten voor de vastgestelde aanvangstijd van een kringwedstrijd blijkt de aangestelde SR. niet aanwezig te zijn. In het bad is wel een andere SR. aanwezig die geen lid is van beide verenigingen.

- 0. Aanvoerders hoeven deze SR. niet te vragen?
- 0. Aanvoerders zijn verplicht deze te vragen?

2. De rusttijden tussen de parten in de Nederlandse competitie zijn bepaald op:

- 0. 1 minuut?
- 0. 2 minuten?
- 0. 3 minuten?

3. Mag je als SR. juryleden en grensrechters laten vervangen?

- 0. Ja?
- 0. Nee?

4. Noem minimaal vijf situaties waarbij de 30-seconden klok terug op nul/30-seconden/beginstand gaat?

5. Mag een doelvdediger, als deze zich terugtrekt door letsel, zich direct laten vervangen of moet er dan eerst 20-seconden worden gewacht?

6. Een aanvallende speler schiet op het doel. De doelvdediger springt op van de bodem van het bad en stompt de bal over het doel. Wat beslist de SR?

7. Speler "Wit 8" heeft een vrije bal. Hij speelt deze terug op zijn doelvdediger. Deze probeert de bal te vangen maar de bal glipt door de vingers en gaat in het doel. Wat beslist de SR?

8. De doelverdediger zwemt over de middellijn. Wat beslist de SR?

9. Een speler van "Wit" schiet op het doel van de "Blauw". Speler Blauw 7 blokkeert het schot op 6 meter van het doel met twee armen. Wat beslist de SR?

10. "Blauw 3" heeft een vrije worp. Hij neemt deze en schiet rechtstreeks op het doel om een doelpunt te maken. De doelverdediger probeert de bal te stoppen, tikt de bal aan maar deze gaat toch in het doel. Wat beslist de SR?

a. Bij een vrije bal binnen de 5 meter?

b. Bij een vrije bal buiten de 5 meter?

11. Een speler in het terugkomvak mag 30-sec. voor het einde van de wedstrijd terugkomen. Hij zet af, de jury ziet dit en grijpt in. Zijn ploeg was niet in bal bezit. Wat beslist de SR?

7.1.2. Vragenblad huiswerk 1e avond

E 22: Leiding en spelregels

1. Welke commissie in de Kring wijst de SR.'s aan bij de wedstrijden?
 - ☐ Waterpolocommissie
 - ☐ Officialcommissie
 - ☐ Kringscheidsrechterscommissie
2. De vervangende SR. is bereid te fluiten. De aangestelde SR. komt toch nog binnen, 1 minuut vóór tijd en de wedstrijd zou toch nog op tijd kunnen beginnen.
 - ☐ De vervangende SR. moet nu toch fluiten want de aangestelde SR. had 45-minuten vóór de aanvangstijd in het bad moeten zijn?
 - ☐ De vervangende SR. fluit niet want de aangestelde SR. kan toch nog op tijd laten beginnen?
 - ☐ De vervangende SR. moet nu toch fluiten want hij/zij heeft immers ook de legitimatiekaarten gecontroleerd?
3. Één der aanvoerders weigert te spelen hoewel er een SR. aanwezig is met een voldoende bevoegdheid, die geen lid, trainer, enz. is van één der spelende ploegen.
 - ☐ Dit kan, de wedstrijd wordt opnieuw vastgesteld en dus op een andere dag gespeeld?
 - ☐ Dit kan door de Waterpolocommissie als "niet opkomen" worden beschouwd?
 - ☐ Dit wordt door de Waterpolocommissie als "weigeren" en tegen de aanvoerder wordt een klacht ingediend bij de Tuchtrecter?
4. Bij een kringwedstrijd is géén SR. aanwezig. Mogen de aanvoerders dan iemand aanwijzen om als SR. te fungeren?
 - ☐ Nee, het moet altijd een bevoegde SR. zijn?
 - ☐ Ja, maar dit moet dan wel vóór de wedstrijd op wedstrijdformulier worden vermeld?
 - ☐ Ja, maar dan wel vóór de wedstrijd op wedstrijdformulier laten vermelden en door beide aanvoerders laten tekenen?

E 23: Speeltijd

5. De speeltijd voor waterpolowedstrijden volgens artikel E23/WP11 wordt vastgesteld door het Bondsbestuur c.q. de afzonderlijke waterpolocommissies van Bond, District en Kring.
 - ☐ Dit is onjuist?
 - ☐ Dit is juist?

E 24: Scheidsrechters

6. Aan wie/welke commissie moet de SR. onregelmatigheden e.d. melden.

7. Hoeveel minuten dient de SR. vóór het vastgestelde aanvangstijdstip aanwezig te zijn?

8. Welke "administratieve zaken" dient de SR. te regelen met betrekking tot het wedstrijdformulier?

9. Wanneer en hoe controleer je de identiteit van de juryleden en de spelers?

10. Wanneer heeft de SR. het recht de wedstrijd te staken of niet te doen beginnen?

11. Wanneer mag je als SR. juryleden laten vervangen?

12. Wat ben je verplicht als SR. m.b.t. de Waterpolocommissie als er gedurende de wedstrijd spelers(s) het water hebben moeten verlaten wegens wangedrag?

13. Mag je als SR. een speler uitsluiten van deelneming, als die door woord of daad blijkt geeft zich niet met jouw beslissing te kunnen verenigen?

14. Ben je als SR. bevoegd om een wedstrijd later te laten beginnen dan de vastgestelde aanvangstijd?

E 31: Protesten

15. Bij welke wedstrijden kan men een protest indienen?

16. Waar tegen kan men protesteren?

17. Tot welk tijdstip na de wedstrijd kan men protesteren?

18. Hoe dient men te protesteren?

7.2. Tweede bijeenkomst

7.2.1. vragenblad huiswerkopdracht

WP.1.

1. Wie is verantwoordelijk voor materiaal, afmetingen en aanduidingen van het speelveld?

2. Wat zijn de gegevens van een waterpolospeelveld?

a. mini- en maximale breedte:

b. minimum diepte:

c. de lijnen en welke kleuren:

d. merktekens terugkomvakken:

e. afstand tussen de doelpalen en diepte van het doel:

3. Wat is het terugkomvak?

4. Waar bevindt zich het terugkomvak als het speelveld wordt begrensd door drijvers?

5. Geef aan welke vlaggen benodigd zijn bij een waterpolowedstrijd?

WP. 2.

6. In welke kleur is het doel geverfd?

7. Hoe hoog behoort de onderzijde van de dwarslat van het doel boven de wateroppervlakte te zijn bij een waterdiepte van 1.50 meter of meer?

8. Hoe hoog behoort de onderzijde van de dwarslat van het doel boven de wateroppervlakte te zijn bij een waterdiepte van 1.40 meter of minder?

9. Waar dient de SR. Op te letten bij het controleren van de doelnetten.

WP.3.

10. Hoeveel ballen dienen er minimaal aanwezig te zijn bij een wedstrijd?

WP.4.

11. Wanneer moet een speler een verloren of losgeraakte muts weer opzetten of vastmaken?

12. Welke kleuren moeten de mutsen hebben?

13. Zijn oorbeschermers wel of niet verplicht?

14. Welk mutsnummer moet de doelverdediger dragen?

15. Welke mutsnummer en kleur muts moet de vervangende doelverdediger dragen?

16. Welk nummer hebben de overige mutsen?

17. Mogen de spelers van mutsnummer wisselen?

WP. 5/E24

18. Wanneer kan de SR toestaan, dat een ploeg speelt zonder dat één van de spelers een doelverdedigers muts draagt?

19. Uit hoeveel spelers, vervangers bestaat een ploeg maximaal?

20. Waarvan moet een SR. zich overtuigen met betrekking tot voorwerpen van spelers die verwondingen zouden kunnen veroorzaken en wat beslist hij indien spelers zich daarvan niet willen ontdoen?

21. Wat is de taak van de aanvoerder?

22. Wat dient er te gebeuren indien een aanvoerder voor de verdere duur van de wedstrijd wordt uitgesloten?

23. Mogen spelers vet of olie of willekeurig ander vettig product op het lichaam hebben?

24. Waar behoren vervangers, coaches, e.d. plaats te nemen gedurende de speelperiodes?

25. Wanneer mag een speler op ieder moment van de wedstrijd worden vervangen?

26. Wanneer mag een vervanger vanaf iedere willekeurige plaats in het speelveld komen?

27. Wanneer mag een vervanger deelnemen die niet gereed was en nadat het spel is herbegonnen?

28. Wie neemt de vrije worp of hoekworp die was toegekend aan de gewonde speler?

29. Een doelverdediger die vervangen is, mag die wanneer hij weer aan het spel gaat deelnemen elke positie innemen?

WP.7.

30. De SR. heeft de algehele leiding bij een waterpolowedstrijd. Tot wanneer behoudt hij deze leiding?

31. Wat geeft de SR. aan met een scherpklinkende fluit?

32. Wat kun je zeggen over de beslissingen van de SR. betreffende het vaststellen van feiten?

33. Mag een SR. wel of niet laten doorspelen als hij een overtreding ziet?

34. Mag een SR. een genomen beslissing wijzigen en tot op welk moment?

35. Wat is de procedure van SR. als hij een foutief teken heeft gegeven?

36. Mag de SR., bij een jury fout de tijd laten terugzetten?

37. De SR. heeft, na constatering van een juryfout, de tijd laten terugzetten tot het moment waarop zich de situatie voordeed. Welke voorvallen vervallen en welke niet?

38. Heeft de SR. wel of niet het recht een toeschouwer te gelasten de badruimte te verlaten indien deze de SR. verhindert zijn functie onpartijdig uit te voeren?

WP.11.

39. Hoeveel speelperiode kent een wedstrijd?

40. Wanneer start de speeltijd bij begin en herbegin?

WP.13.

41. Hoe wordt bepaald aan welke zijde een ploeg start?

42. Waar en hoe moeten de spelers zich opstellen bij begin of herbegin van een waterpolowedstrijd?

43. Waar en wanneer gooit de SR. de bal in bij begin of herbegin van een waterpolowedstrijd?

44. De SR. gooit de bal in en daarbij ziet hij dat er duidelijk voordeel is voor één van de ploegen.
Wat beslist de SR.?

45. Wanneer start de tijd bij een neutrale inworp?

WP.14.

46. Met welk lichaamsdeel mag geen doelpunt worden gemaakt?

47. Een aanvallende speler schiet een vrije worp binnen de 5 meter direct op het doel. De doelverdediger raakt de bal aan in een poging deze te stoppen. De bal gaat over de doellijn.
Wat beslist de SR.?

48. Kan een doelverdediger een doelpunt maken door de doelworp in één keer in het doel van de tegenstander te schieten?

49. Wanneer is er een doelpunt gemaakt?

WP.15.

50. Hoe wordt na een doelpunt verder gegaan?

51. Wanneer neemt het werkelijke spel weer een aanvang na een doelpunt?

52. Na een doelpunt en voor het nemen van de vrije worp ziet de SR. dat een speler met zijn armen over de middenlijn ligt. Wat beslist de SR.?

WP.16.

53. Wanneer spreek je van een doelworp?

54. Als de bal de doellijn passeert wat moet de SR. dan onmiddellijk doen?

55. De verdedigende speler neemt de doelworp niet binnen het 2 meter gebied. Wat beslist de SR.?

56. Hoeveel tijd mag de verdedigende speler nemen, voor het nemen van een doelworp?

WP.17.

57. Wanneer spreek je van een hoekworp?

58. Een hoekworp moet wel of niet zo snel mogelijk genomen worden?

59. Een hoekworp moet wel of niet door de dichtstbijzijnde speler genomen worden?

60. Waar dient de hoekworp genomen te worden?

61. Spelers van de verdedigende ploeg liggen bij het nemen van de hoekworp in het twee metergebied. Wat beslist de SR.?

62. Spelers van de aanvallende ploeg liggen bij het nemen van de hoekworp in het twee metergebied. Wat beslist de SR.?

63. De hoekworp wordt niet genomen zoals het behoort. Wat beslist de SR.?

WP.18.

64. Wat is een neutrale inworp?

65. Wat is belangrijk bij het ingooien van de bal door de SR. bij een neutrale inworp?

66. Als de SR. de bal ingooit voor een neutrale inworp mogen de spelers wel of niet de bal aanraken voor dat deze het water raakt?

67. Bij het ingooien van de bal bij een neutrale inworp merkt de SR., dat de bal duidelijk neerkomt in het voordeel van één van de spelers? Wat beslist de SR.?

68. Op welke plaats wordt de bal bij een neutrale inworp ingegooid?
-
69. Indien een neutrale inworp wordt toegekend binnen het 2-metergebied waar moet dan de inworp plaatsvinden?
-
70. De bal wordt door een speler zo hoog gegooid dat deze de vlaggetjes raakt die 5-meter boven het bad zijn gespannen. Wat beslist de SR.?
-
71. Spelers van beide ploegen begaan gelijktijd een gewone overtreding, zodat de SR. niet weet wie de eerste overtreding beging. Wat beslist de SR.?
-

WP.19.

72. Hoe geeft de SR. aan dat er een fout door één van de spelers is begaan?
-
73. Hoeveel tijd mag een speler nemen, voor het nemen van een vrije worp?
-

Aanvulling (instructie voor scheidsrechters)

Van het grootste belang is dat de SR's (en de functionarissen) de tekens op duidelijke en ondubbelzinnige wijze en goed zichtbaar laten zien voor spelers, officials en toeschouwers.

De tekens zijn omschreven en getekend in bijlage B van Spelregels voor Waterpolo

7.3. Derde bijeenkomst

7.3.1. Vragenblad huiswerkopdracht

1. Welke officials dienen er minimaal bij een wedstrijd aanwezig te zijn?

2. Wat moet de SR voor aanvang van de wedstrijd allemaal controleren?

3. Wie zorgt voor de tijdopnemers en secretaris(sen)?

4. Wat zijn de taken van de speeltijdopnemer?

5. Wat is de taak van de 30-seconden-tijdwaarnemer?

6. Op welk tijdstip dienen de aanvoerders protest aan te tekenen tegen de toestand van het materiaal?

7. Als één van de aanvoerders weigert te spelen kan de Waterpolocommissie dit beschouwen als?

8. Wat zijn de minimum en maximum temperaturen van het water waarbij nog wel mag worden gespeeld?

9. Waar moet de vervanger bij ongeval, ziekte of letsel zich opstellen en het speelveld inkomen?

10. De aanvallende ploeg schiet op doel. De doelvdediger springt van de bodem en stompt de bal over het doel. De SR. beslist?.

11. Een speler van "wit" heeft een vrije worp bij de zijkant van het speelveld. Na het nemen van de vrije bal zet hij zich af tegen de bassinwand en zwemt weg. De SR. beslist?

12. Bij het begin van de derde periode liggen er drie spelers in het doel van de witte ploeg. De SR. beslist?
-
13. Na een doelworp van de doelverdediger komt de bal bij "wit" nr.13. Deze zwemt naar het doel van de tegenpartij en schiet, binnen de 2 meter, de bal via de handen van de doelverdediger in het doel. De SR. beslist?
-
14. Een verdedigende speler haalt bij het nemen van een vrije worp de bal door zijn doel. De SR. beslist?
-
15. In de 4e periode trekt de keeper zich terug wegens kramp. De ploeg speelt verder met zes spelers, doch zonder doelverdediger die de doelmuts draagt (er zijn geen reserve spelers). De SR. beslist?
-
16. Bij het uitzwemmen bij (her)beging start een speler van "wit" te vroeg. De SR. beslist?
-
17. "Blauw" 2 krijgt een U20. Hij zwemt niet naar zijn terugkomvak, maar verlaat het water via de zijkant. Wat beslist de SR?
-
18. Waar moeten de spelers zich bevinden, die op enig moment niet aan het spel deelnemen?
-
19. Wanneer wisselen de ploegen van speelzijde?
-
20. Wat moet er gebeuren als de doelnetten kapot zijn en u dit geconstateerd heeft voor aanvang van de wedstrijd?
-
21. Een speler komt na 15-seconden straftijd zonder toestemming het speelveld in terwijl zijn ploeg niet in bal bezit is. Wat doet de secretaris en wat beslist de Scheidsrechter?
-
22. Door wie en hoe wordt de laatste minuut aangegeven in de normale speeltijd en bij verlenging?
-
23. Een speler van "wit" zwemt een speler van "blauw" op de benen en houdt hem aan zijn zwembroek vast wat beslist de SR?
-
24. "Blauw" 6 krijgt een vrije worp. "Blauw" 8 zwemt weg en voordat de vrije worp is genomen, ziet de SR dat "blauw" 8 zijn tegenstander wegzet. Wat beslist de SR?
-
25. "Wit 5 lost een schot op het doel van "blauw". Tijdens de vlucht naar het doel gaat het 30-seconden signaal. Wat beslist de SR?
-

26. "Wit" heeft een vrije worp. Deze wordt door de nemer teruggeplaatst naar zijn eigen doelverdediger. De bal gaat hierbij over de doellijn tussen de doelpalen. Wat beslist de SR?
-
27. Alle veldspelers van "wit" zijn op de speelhelft van "blauw". "Wit" 5 speelt de bal terug naar zijn eigen keeper. Wat beslist de SR?
-
28. "Blauw" 4 neemt een hoekworp. Voordat hij deze neemt, ziet de SR, dat 'blauw' 9 en "wit" 3 nog in de twee meter liggen. Wat beslist de SR?
-
29. De doelverdediger vangt buiten zijn 5-meter gebied de bal met twee handen. Wat beslist de SR?
-
30. De doelverdediger vangt de bal en ziet op de klok dat er nog 1 seconde te spelen is. Hij schiet de bal direct naar het andere doel, alwaar deze de doellijn passeert tussen de beide doelpalen en onder de dwarslat, na aangeraakt te zijn door de verdedigende doelverdediger ondanks dat het laatste fluitsignaal al geklonken heeft. Wat beslist de SR?
-
31. Noem minimaal vijf niet gerechtigde spelers?
-
-
-
-
-
-
32. "Blauw" 6 wordt door de SR voor 20-seconden uit het speelveld verwezen. Op weg naar zijn terugkomvak vangt hij de bal en speelt de bal door naar "blauw" 12. Wat beslist de SR?
-
33. Wat is de straf: voor gebrek aan eerbied voor de SR, Grensrechter en Tijdwaarnemer?
-
34. Tijdens het spel constateert de SR dat de "blauwe" ploeg met 8 spelers speelt. Wat beslist de SR?
-
35. "Blauw 7 spat op de middenlijn water in het gezicht van "wit" 9. Wat beslist de SR?
-
36. De SR ziet dat "wit" 5 een slaande beweging maakt naar "blauw" 7. Wat beslist de SR?
-
37. Een "blauwe" en "witte" speler hebben gelijktijdig een U20 gekregen. Wat beslist de SR?
-
38. Een speler wordt door de SR voor 20-seconden uit het speelveld verwezen. Op weg naar zijn terugkomvak vangt hij de bal en geeft deze aan de SR. Wat beslist de SR?
-
39. De bal wordt bewust tegen het plafond boven het speelveld gegooid. Wat beslist de SR?
-

7.4. Het examen

Doel:

Toetsen van theoretische kennis: Het kennisaspect staat hierbij centraal, de persoonlijkheid- en vaardigheidscomponenten zijn tijdens het praktijkgedeelte aan de orde geweest.

Schriftelijk examen (verplicht)

Het examen bestaat uit 50 schriftelijke open vragen.

Eventueel kan als ondersteuning van het schriftelijke examen een mondeling examen gehouden worden.

Examennorm

Minimaal 40 schriftelijke vragen goed.

Duur van het schriftelijke examen

Maximaal 90 minuten.

Mondeling examen

Hierbij worden situaties voorgesteld waarop u een beslissing als scheidsrechter moet nemen.

Examennorm mondeling examen

Minimaal voldoende beoordeling door examinatoren

Duur van het mondelinge examen

Maximaal 45-minuten.

Uitslag van het examen

Binnen twee weken na de examendatum is bij de docent, de waarnemer en de waterpolosecretariaten van de verenigingen bekend welke cursisten zijn geslaagd.

7.4.1. Praktijksituatie

Op de deze bijeenkomst komen aan de orde:

- Het praktisch functioneren als SR bij een gesimuleerde wedstrijd.
- Per cursist minimaal in één wedstrijd 2 partjes van circa 8 minuten bruto.
- Evaluatie van het praktisch functioneren.
- Begeleider/rapporteur, bijvoorkeur scheidsrechters met de bevoegdheid X of bondsrapporteurs.

***DIT CURSUSBOEK GOED BEWAREN EN REGELMATIG DOORNEMEN,
ZODAT MISVERSTANDEN VERMEDEN WORDEN.***

**KONINKLIJKE
NEDERLANDSE
ZWEMBOND**

Postbus 7217
3430 JE Nieuwegein
Nederland

www.knzb.nl